

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Факультет іноземних мов

кафедра англійської мови

**ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ
ТА ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Виконала:

студентка 6 курсу, 612 групи

спеціальності

014 Середня освіта (англійська мова і

література та друга іноземна мова)

Мулик Марія Юріївна

Керівник к.ф.н., доц. Суродейкіна Т.В.

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри №

від „ ”_грудня_ 2024 р.

зав. кафедри_____проф. Єсипенко Н.Г.

Чернівці — 2024

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ М.Ю. Мулик

Анотація

МУЛИК М.Ю. Формування фонетичної компетентності учнів середньої школи за допомогою мультимедійних засобів та онлайн платформ (Кваліфікаційна робота). Спеціальність: 014 Середня освіта (Англійська мова і література та друга іноземна мова). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ, 2024.

У роботі обґрунтовано, розроблено і перевірено методику організації пробного навчання з англійської мови з метою розвитку фонетичної компетентності учнів середньої школи за допомогою мультимедійних засобів та онлайн-платформ (MyEnglishLab). Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел.

Ключові слова: мультимедійний засіб, освітня платформа, фонетична компетентність, пробне навчання.

Summary

Mulyk M.Yu. The formation of phonetic competence with a help of multimedia and educational online platforms in the process of teaching English in secondary school. (Qualification paper). Major: 014 Secondary Education (The English language and literature and second foreign language). Chernivtsi National University named after Yuri Fedkovych. Chernivtsi: ChNU, 2024.

The present paper has given grounds, elaborated, and checked the methodology of developing phonetic competence for the secondary school students with a help of multimedia and online educational platforms. The paper consists of introduction, three parts, conclusions, supplements and a list of literature used.

Key words: multimedia, educational platform, phonetic competence, trial training.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	9
1.1. Визначення фонетичної компетентності	9
1.2. Поняття «освітні платформи»	11
1.3. Типологія використання освітніх платформ	14
1.4. Використання мультимедійних технологій в освіті	16
1.5 Пробне навчання як метод експериментальної перевірки ефективності організації навчальної діяльності	18
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	22
2.1. Вміння і навички у процесі оволодіння фонетичною компетентністю	22
2.2. Труднощі формування фонетичної компетентності в учнів середньої школи	23
2.3. Аналіз змісту підручника О. Д. Карп'юк «Англійська мова 6 клас» на наявність вправ для формування фонетичної компетентності	25
2.4 Особливості освітньої онлайн-платформи MyEnglishLab та мультимедійного онлайн курсу High Note 1	31
Висновки до розділу 2	38
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ	40

ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

3.1 Констатувальний етап організації пробного навчання	40
3.2 Формувальний етап організації пробного навчання	42
3.3 Контрольний етап організації пробного навчання	44
Висновки до розділу 3	47
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Процеси глобалізації зумовили інформатизацію освітнього процесу в навчальних закладах України. Одним із ключових напрямків його розвитку є створення єдиного освітнього середовища за допомогою мультимедійних комп'ютерних технологій, а також платформізованого навчання для досягнення нової якості освіти.

Система освіти має бути готова до прийняття викликів XXI століття, для чого потрібно удосконалювати її структуру, використовуючи сучасні мультимедійні засоби та технології, дистанційний формат навчання, інформаційні освітні платформи, тощо.

Різні аспекти застосування освітніх онлайн-платформ досліджували такі вчені, як В. Биков, В. Гриценко, М. Жалдак, В. Кухаренко, В. Олійник, Н. Руденко, О. Співаковський та ін.; питання їх якості вивчали В. Вембер, С. Литвинова, В. Кухаренко, М. Шишкіна та ін.

Робота учнів середньої школи на освітніх платформах вписана у вимоги сучасного освітнього держстандарту. Тому вправи на онлайн-платформах із використанням мультимедійних засобів, спрямованих на розвиток фонетичної компетентності англійської мови, зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Об'єктом дослідження є процес навчання англійської мови учнів середньої школи.

Предмет дослідження – розвиток іншомовної фонетичної компетентності за допомогою використання освітніх онлайн платформ та мультимедійних засобів.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, розробка і перевірка методики організації пробного навчання з англійської мови з метою розвитку фонетичної компетентності англійської мови учнів середньої школи.

Поставлена мета визначає необхідність вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати сучасні теоретико-методологічні джерела та дати визначення таких понять: освітні платформи, фонетична компетентність, мультимедійні засоби, пробне навчання;

- розглянути явище фонетичної компетентності, труднощі її розвитку та можливі шляхи покращення її рівня;
- обґрунтувати методичні принципи використання освітньої онлайн-платформи та мультимедійних засобів як сучасних форм навчання іноземної мови;
- розробити критерії оцінювання рівня сформованості фонетичної компетентності англійської мови учнів середньої школи;
- провести діагностику рівня сформованості фонетичної компетентності англійської мови в учнів 6 класу середньої школи;
- провести пробне навчання за допомогою використання освітніх онлайн-платформ та мультимедійних засобів як способ підвищення рівня фонетичної компетентності учнів середньої школи;
- перевірити ефективність запропонованої методики в ході пробного навчання.

У роботі використані такі **методи дослідження**: аналіз теоретико-методологічної літератури, нормативних документів у галузі середньої освіти, синтез теорій, узагальнення і систематизація одержаних даних. Для визначення рівня сформованості фонетичної компетентності англійської мови учнів середньої школи протягом **пробного навчання** застосовувались такі емпіричні методи: спостереження, тестування. Кількісний аналіз даних і їх інтерпретація дали змогу зробити висновки щодо ефективності і доцільності запропонованої методики.

Новизна дослідження полягає у створенні та апробації методики використання мультимедійного підручника та освітніх онлайн-платформ з метою розвитку та удосконалення фонетичної компетентності англійської мови учнів середньої школи.

Теоретичне значення полягає в обґрунтуванні методичних засад використання освітніх онлайн-платформ та мультимедійних засобів із метою розвитку та удосконалення фонетичної компетентності з англійської мови.

Практичне значення полягає в розробці методики використання освітніх онлайн-платформ та мультимедійних засобів учнів середньої школи під час організації пробного навчання в навчальному процесі.

Пробне навчання проводилось з учнями 6 класу на базі Чернівецького ліцею № 22.

Апробація роботи. Деякі положення роботи було висвітлено у вигляді тез студентської конференції ЧНУ «*Формування фонетичної компетентності в учнів загальноосвітньої школи з використанням інтернет-ресурсів*», які відбулася 16—17 квітня 2024 р [34].

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного із них, загальних висновків, додатків та списку використаних джерел.

У **вступі** сформульовано актуальність дослідження, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, окреслено мету роботи і зумовлені нею завдання, представлено наукову новизну дослідження, його теоретичне і практичне значення.

У **першому розділі** висвітлено поняття «освітні платформи» та «мультимедійні засоби», описано ролі та цілі їх використання у процесі формування фонетичної компетентності учня, подано типологію використання освітніх платформ та розглянуто сутність пробного навчання.

У **другому розділі** описано етапи формування фонетичної компетентності в учнів середньої школи, розглянуто труднощі їх формування, а також проаналізовано особливості освітньої онлайн-платформи *MyEnglishLab* та мультимедійного підручника *High Note 1*.

У **третьому розділі** описано потапну процедуру проведення пробного навчання, наведено результати діагностики рівня сформованості фонетичної компетентності англійської мови учнів середньої школи як результат використанням сучасних освітніх онлайн платформ та мультимедійних засобів.

У **висновках** наведено підсумки дослідження та окреслено подальші перспективи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

1.1. Визначення фонетичної компетентності

Аналіз наукової літератури показує, що серед дослідників немає єдиної думки щодо визначення поняття «фонетична компетентність». Деякі вчені називають її фонологічною (В. М. Бортник, О. С. Михайлова), інші — фонетико-фонологічною або фонетико-орфоепічною (О. М. Кравчук). На нашу думку, важливо спочатку визначити суть терміну «компетентність». Різні вітчизняні науковці (В. В. Любива, Н. Дудик, Т. Зевченко, Н. Ф. Бориско та інші) трактують це поняття по-різному. Найпоширенішим є визначення, представлене в посібнику «Професійна освіта» С.У. Гончаренка, де компетентність описується як сукупність знань і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності, включаючи вміння аналізувати, передбачати наслідки та використовувати інформацію [42].

Український інститут розвитку освіти визначає компетентність у педагогічному контексті як динамічну комбінацію знань, навичок, поглядів, цінностей та особистісних якостей, що дозволяють успішно здійснювати професійну або навчальну діяльність. У лінгвістиці термін «компетентність» був введений Н. Хомським і означає знання мовної системи, на відміну від володіння нею в реальних комунікативних ситуаціях [37].

Термін «компетентність» в галузі лінгвістики був уведений американським лінгвістом Н. Хомським. За В.В. Любивою, даний термін означає знання системи мови на відміну від володіння нею у реальних ситуаціях спілкування [27].

Фонетична компетентність є частиною мовленнєвої компетентності, особливо при вивченні іноземної мови. Її можна розглядати як елемент іншомовної мовленнєвої компетентності.

Вітчизняні та зарубіжні науковці трактують це поняття по-різному. В. В. Любива розглядає іншомовну фонетичну компетентність як здатність правильно вимовляти звуки й звукосполучення відповідно до орфоепічних норм, володіти інтонаційними засобами та розвивати фонематичний слух, який дозволяє диференціювати фонemi. Авторка вважає, що до складових фонетичної компетентності входять правильна артикуляція звуків, фонетична та орфоепічна правильність, інтонаційна виразність, дикція, тембр та сила голосу [там само].

Н. Дудик і Т. Зевченко визначають фонетичну компетентність як здатність до правильного інтонаційного та артикуляційного оформлення мовлення, що ґрунтується на відповідних знаннях і навичках. На їхню думку, успішне формування фонетичної компетентності залежить від рівня сформованості фонетичних навичок та обсягу знань про фонетичну систему мови [13].

Н. Ф. Бориско стверджує, що фонетична компетентність полягає у здатності правильно інтонувати й вимовляти звуки, а також розуміти мовлення інших. Ця компетентність базується на поєднанні фонетичних навичок, знань та усвідомлення фонетичної системи [3].

О. С. Михайлова та В. М. Бортник вводять термін «фонологічна компетентність», що визначається як здатність учнів правильно сприймати й вимовляти звуки, ритм мовлення та інтонацію, зберігаючи правильний ритміко-інтонаційний малюнок, який характерний для конкретної комунікативної ситуації [32].

Фонематичний слух — це здатність виділяти та розрізняти звуки мови, або ж, іншими словами, мовний слух. Він дозволяє нам відрізняти слова та їхні форми, схожі за звучанням, і правильно розуміти зміст сказаного. О. М. Шерстюк і С. Ю. Ніколаєва виділяють у структурі фонологічної компетентності такі елементи: фонетичні знання, фонетичні навички та фонетичні вміння. Коротко розглянемо їх:

1) **Фонетичні знання** — це теоретичні й практичні знання учнів, пов'язані з правильною вимовою звуків, відповідністю між звуками та буквами, ритмом і темпом іноземної мови тощо;

2) **Фонетичні навички** — це засвоєні й закріплені на практиці способи артикуляції, інтонаційні особливості мовлення, а також уміння розпізнавати звуки в потоці мовлення;

3) **Фонетичні вміння** — базуються на фонологічних знаннях і включають знання правил вимови, наголосу та інтонування. Вміння передбачають свідоме застосування цих знань і навичок під час слухання та говоріння [30].

Рис.1.1 Складові елементи фонетичної компетентності

Таким чином, фонетична компетентність полягає в здатності правильно інтонувати та артикулювати власні думки й розуміти мовлення інших, спираючись на відповідні фонетичні знання й навички.

1.2. Поняття «освітні платформи»

Події, що відбулися 24 лютого 2022 року, суттєво змінили підхід суспільства до технологій дистанційного навчання. Використання освітніх платформ для вивчення шкільних предметів стало невід'ємною частиною

освітнього процесу, допомагаючи вчителям організовувати навчання, а учням ефективно опановувати матеріал, розвивати творчі та інтелектуальні навички, а також виховувати здатність до самоосвіти [53].

Згідно з концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні, дистанційне навчання вважається рівноправною формою навчання поряд з очною, заочною та іншими формами, і реалізується з використанням технологій дистанційного навчання[51]. Сучасні технології навчання підтримуються на законодавчому рівні, зокрема через Закон України «Про Національну програму інформатизації» та інші нормативні документи [41].

Дистанційне навчання часто асоціюється з такими термінами, як електронне навчання, m-learning, віртуальна аудиторія тощо [10].

У Наказі Міністерства освіти і науки України про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу зазначено, що така платформа є спеціалізованою інформаційно-телекомунікаційною системою, яка спрямована на підтримку реформ середньої освіти та забезпечення електронними підручниками і освітніми ресурсами [39].

Термін «платформа» почав активно використовуватися в освітньому процесі з появою інтернет-технологій. У Європі різні освітні платформи для підтримки дистанційного навчання з'явилися вже у 80-х роках ХХ століття. Наприклад, у Франції впроваджували платформи для інтеграції та поширення онлайн-освіти [1].

За Д. Широковим, *«платформатизоване навчання – це форма навчання, що здійснюється на спеціальних навчальних Інтернет платформах, де вже заздалегідь підготовлено навчальний матеріал вчителем або розробниками Інтернет платформи згідно з навчальними програмами, для подальшого використання на уроках. Платформатизоване навчання може бути як в заочній так й в очній (змішаній) формі на будь-якому уроці та його етапах»* [52].

На сьогоднішній день в Україні існує велика кількість освітніх платформ, які використовуються для організації уроків, створення навчальних матеріалів та оцінювання. Серед них можна виділити готові до використання платформи

(наприклад, Всеукраїнська школа онлайн) та ті, що потребують самостійного наповнення вчителем (наприклад, Moodle). Всі ці платформи забезпечують можливість створення віртуальних класів і цифрових кабінетів для проведення уроків та моніторингу результатів учнів у режимі реального часу.

«Цифровий кабінет вчителя (мережевий е-кабінет, хмарний е-кабінет тощо) – це індивідуальне персоніфіковане програмне середовище онлайн (на сайті/порталі/е-платформі), яке дозволяє вчителю накопичувати свої особисті освітні цифрові ресурси або посилання на них, надавати доступ до них, а також бачити поточні результати учнів у режимі реального часу. За допомогою цього інструменту вчитель може: призначати завдання індивідуально, для окремих груп або одразу для всього класу; миттєво отримувати результати після виконання завдань учнями; зберігати та переглядати статистику успішності. Різниця полягає тільки в їхньому наповненні» [46].

Платформатизоване навчання повинно бути зручним і практичним для використання як в очній, так і в заочній формах. Ключовим елементом є підтримка зв'язку з учнями, які підключені до однієї освітньої платформи у віртуальному класі. Важливу роль також відіграє наповнення платформи навчальними матеріалами або використання вже готових ресурсів, створених розробниками. Платформа повинна забезпечувати контроль знань учнів і надавати можливість створювати або використовувати готові завдання для перевірки знань, умінь і навичок як під час вивчення матеріалу, так і після.

Ефективність засвоєння матеріалу учнями підвищується за рахунок скорочення й структурування навчального матеріалу до основних ідей уроку. Вчитель, як організатор процесу, повинен надавати чіткі інструкції для виконання завдань і своєчасно інформувати учнів про можливі зміни в організації навчання.

Таким чином, сучасні освітні платформи є невід'ємною частиною інформаційно-комунікаційної системи, яка підтримує реформи середньої освіти. Вони забезпечують учасників навчального процесу електронними освітніми ресурсами, такими як е-підручники та сервіси, що сприяють розвитку

електронного навчання і формуванню цифрових навичок учнів і педагогів у країні.

1.3. Типологія використання освітніх платформ

Інформаційні технології стали невід'ємною частиною нашого життя, проникнувши в усі сфери діяльності, зокрема й освіти. Вони створюють глобальний інформаційний простір і відіграють ключову роль у сучасній освіті. Події 2020 року, зокрема пандемія COVID-19, зробили дистанційне навчання єдиною можливою формою навчального процесу на деякий час, що підсилило його важливість у сучасній системі освіти. Дистанційні платформи стали основним інструментом для організації навчання, допомагаючи вчителям і учням ефективно працювати та розвивати необхідні навички.

Дистанційне навчання має низку переваг, серед яких можливість створити гнучкі умови для учнів, які не можуть навчатися у традиційній школі через віддаленість, фізичні обмеження або індивідуальні потреби. Дистанційне навчання будується на єдиному інформаційно-освітньому середовищі, яке включає в себе різноманітні електронні джерела, такі як курси дистанційного навчання, електронні підручники, віртуальні бібліотеки, бази даних, веб-квести, телекомунікаційні проєкти, віртуальні методичні об'єднання тощо [1].

К.О. Січкаренко пропонує класифікувати освітні платформи за кількома критеріями: за вартістю (платні, безкоштовні, freemium), часом проходження курсу (з фіксованими термінами або з відкритим доступом), авторством (створені користувачами або розробниками), кількістю слухачів та наявністю викладацького супроводу [45].

За результатами дослідження, проведеного І. Яковлевою, 83,2% вчителів під час дистанційного навчання використовували платформу Google Classroom, 73,8% користувалися сервісом Meet для спілкування з учнями, а 56,1% проводили уроки через Zoom. Найбільш популярними інструментами для опитувань серед вчителів були Google Forms, LearningApps, а для візуалізації даних — Canva та

Prezi. Крім того, для створення інтерактивних завдань активно використовувалися сервіси LEARNINGAPPS та Jamboard.

Canva – це безкоштовний кросплатформний графічний редактор із додатковими платними послугами, який надає доступ до бібліотеки шаблонів та дозволяє працювати кільком користувачам над одним проектом в реальному часі. Prezi – це веб-сервіс для створення інтерактивних презентацій з можливістю масштабування, що відрізняє його від традиційних інструментів, як-от PowerPoint. Padlet використовується для організації спільної роботи на віртуальних дошках [49, с. 23].

Інші популярні інструменти включають Kahoot та Quizlet для створення вікторин і тестів, а також Migo для взаємодії у форматі онлайн-дошки. Для проведення відеоконференцій найчастіше використовуються Zoom, Google Meet та Microsoft Teams.

У результаті опитування вчителі відзначили три основні критерії вибору цифрових інструментів: безкоштовність (92,1%), простота використання (86%) та популярність серед учнів (45,3%) [53].

Для користувачів, які мають обліковий запис Google, створено Google Classroom — це хмарна платформа, яка інтегрує кілька інструментів Google для ефективної організації навчання. Вона об'єднує Google Docs, Sheets, Slides та Forms для створення текстових документів і презентацій, редагування файлів у хмарному сховищі, а також Google Drive для зберігання й спільного доступу до файлів. Додатково використовуються Google Календар для розкладу, Google Meet для відеоконференцій, Google Chat для спілкування та Gmail для листування.

Google Classroom є зручною та гнучкою платформою для організації навчального процесу. Вона дозволяє публікувати завдання, оцінювати їх, організовувати спільну роботу учнів, створювати курси, обмінюватися навчальними матеріалами, а також коментувати роботи студентів. Усі ці функції доступні в межах одного інтерактивного сервісу, що робить його інструментом для персоналізованого та ефективного навчання [9, с. 23].

Таким чином, освітні платформи відіграють ключову роль у сучасному навчальному процесі, сприяючи розвитку медійних навичок і цифрової компетентності як вчителів, так і учнів.

1.4. Використання мультимедійних технологій в освіті

Останнім часом у вітчизняній педагогіці активно ведуться пошуки шляхів удосконалення методів навчання, зокрема через впровадження мультимедійних технологій і комп'ютерно-орієнтованих систем. Ці питання широко досліджуються і відображаються в працях таких відомих учених, як І. Красильников, Л. Масол, О. Науменко, О. Переверзова, Т. Рейзенкінд та інших. Педагогічні дослідження охоплюють різні аспекти використання мультимедіа: від методичних основ проектування мультимедійних навчальних програм до їхнього застосування у підготовці майбутніх учителів інформаційних технологій (Т. Бабенко) та підвищення ефективності навчання в загальноосвітніх школах (Ю. Єгорова). Мультимедійні технології також розглядаються як дидактичний інструмент у вищій школі (Н. Клемешова).

Сучасний навчальний мультимедійний курс (НМК) – це не просто електронний ресурс, що містить текст, відео та аудіо. Для максимальної ефективності навчання важливо використовувати різні форми подачі інформації. До складу курсу варто включати не лише електронні, але й друковані матеріали, а також аудіо- та відеодиски. Оскільки люди сприймають інформацію через різні сенсорні канали (візуали, аудіали, кінестетики), різноманітність носіїв допомагає краще засвоїти матеріал.

Основою НМК є його інтерактивна частина, яку можна реалізувати тільки на комп'ютері. Вона включає електронний підручник, довідник, тренажери (комп'ютерні моделі, конструктори), задачник, лабораторні практикуми та комп'ютерну тестуючу систему. Мультимедійні засоби навчання — це сукупність апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачам взаємодіяти з комп'ютером через графіку, гіпертексти, звук, відео й анімацію. Мультимедійні

системи забезпечують інтерактивний доступ до великих обсягів інформації та її відтворення.

Засоби навчання, що базуються на комп'ютерних технологіях, значно урізноманітнили навчальний процес, роблячи його багатовимірним. Володіння мультимедійними інструментами сприяє розвитку в студентів самостійності та здатності до самонавчання. Однак розробка таких курсів вимагає значних зусиль з боку викладачів, які працюють над тим, щоб матеріал відповідав вимогам навчально-методичних посібників і був корисним для студентів.

Ю. Піроженко та Т. Бурлаєнко порівнюють процес створення мультимедійних посібників зі створенням комп'ютерних ігор: графіка і текст об'єднуються в зручне й ергономічне для користувача зображення, а зміст створюється педагогами. Викладачі намагаються організувати діалог між студентом і комп'ютером, що робить навчання більш інтерактивним та індивідуальним.

Електронний посібник, на відміну від друкованих видань, не обмежений в обсязі матеріалу. Автор може включити в нього всю необхідну інформацію, адаптуючи її до потреб і можливостей студентів. Послідовність і обсяг матеріалу можуть бути обрані студентом або залежати від результатів тестів. Такий посібник повинен допомагати студентам на всіх етапах пізнавальної діяльності: від сприйняття інформації до застосування набутих знань і навичок.

Мультимедійні курси є безсумнівно перспективним дидактичним інструментом, який за належних умов здатен значно підвищити ефективність навчального процесу. Основними факторами, що впливають на успіх, є врахування індивідуальних особливостей учня, його рівня знань і мотивації, а також відповідність курсу освітнім потребам і цілям навчання. Використання мультимедійних курсів вимагає вибору відповідних педагогічних технологій. Таким чином, мультимедійний курс, як головний дидактичний інструмент, повинен поєднувати три ключові елементи: зміст навчального матеріалу, методи і технології навчання. Ці компоненти тісно взаємопов'язані та формують навчальну систему, яка дозволяє забезпечити процес самоосвіти [38].

Мультимедійний програмно-методичний комплекс, спрямований на розвиток професійної компетентності, виконує кілька функцій:

- забезпечення індивідуального підходу;
- управління реальними й екранними об'єктами та процесами;
- робота з великими масивами інформації;
- можливість вибору засобів для розвитку компетентності (друковані, електронні, аудіо, відеоматеріали);
- орієнтація мультимедійних засобів на розвиток професійної компетентності викладачів.

Таким чином, у нову епоху освіта стикається з проблемою, яка ще не повністю усвідомлена багатьма педагогами. Вона пов'язана з революцією в галузі інформаційних технологій і значною мірою визначатиме майбутні освітні реформи, як у змісті, так і в предметі педагогічної діяльності. Унікальність цієї проблеми полягає в тому, що сьогоденні зміни вимагають радикального оновлення двох основних складових освіти, які залишалися незмінними протягом усього її існування: технологій навчання та форм представлення освітньої інформації.

1.5 Пробне навчання як метод експериментальної перевірки ефективності організації навчальної діяльності

Пробне навчання є ключовим емпіричним методом у методиці викладання іноземних мов. Як зазначають методисти О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька, цей метод «ґрунтується переважно на ерудиції та педагогічній інтуїції вчителя, який проводить науковий пошук на основі власного досвіду, не вдаючись до глибокого та тривалого дослідження проблеми. Таким чином перевіряється або спростовується первинне припущення, спрямоване на поліпшення окремих аспектів навчального процесу» [2, с. 46]. Даний підхід також сприяє застосуванню іноваційних методів викладання та покращенню педагогічної

майстерності, дозволяє освітянам аналізуючи адаптувати власні методи викладання.

В. Коши підкреслює, що пробне навчання є закономірним процесом вдосконалення освітньої практики, включаючи етапи навчання, оцінки та рефлексії. У результаті збираються докази для здійснення змін у навчальному процесі. Він також зазначає, що пробне навчання носить циклічний (ітеративний) характер: воно планується, реалізується, аналізується і переглядається знову [58, с. 11-12].

За словами С.Ю. Ніколаєвої, «здійснення пробного навчання передбачає виконання наступних вимог: чіткі часові рамки; заздалегідь сформульовані гіпотези дослідження; планування та організація навчання відповідно до висунутих гіпотез; можливість ізольованого врахування впливу методу навчання, який досліджується; встановлення початкового та підсумкового станів знань, навичок і вмінь, які стосуються проблеми дослідження; наявність критеріїв встановлення рівня знань, вмінь та навичок, що відповідають специфіці та меті пробного навчання» [35, с. 60].

На думку Дж. Кларка, С. Пората, Дж. Тіля та М. Джоуба, пробне навчання є циклом дій: зміни у навчанні, впровадження цих змін, спостереження за результатами та аналіз наслідків змін [55, с. 11]. Графічно цей цикл представлено на рис. 1.2.

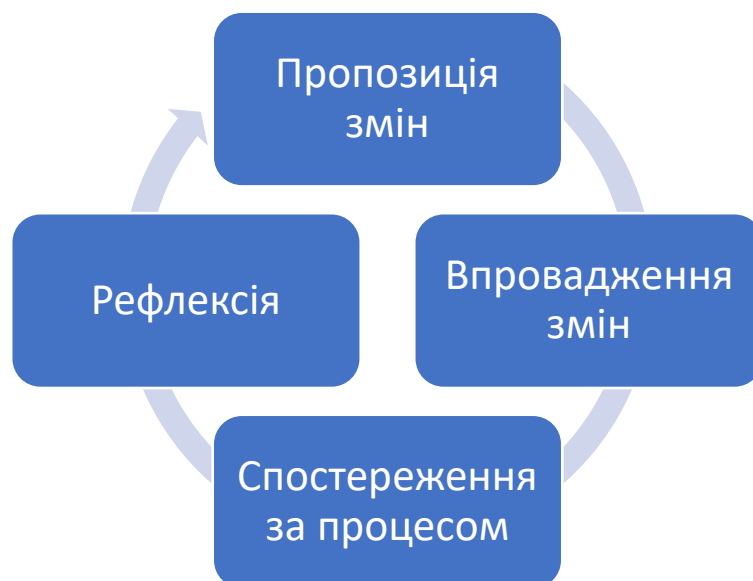

Рис. 1.2 Цикл пробного навчання

У нашій роботі ми обрали методику С.Ю. Ніколаєвої, яка виділяє чотири етапи пробного навчання: «підготовка, реалізація, констатація результатів, інтерпретація результатів» [35, с. 60].

Отже, пробне навчання спрямоване на покращення та реформування освітнього процесу і є безперервним циклом, під час якого дослідник ділиться знаннями з учасниками навчального процесу. Його основними перевагами є простота реалізації та легкість збору й аналізу результатів.

Висновки до розділу 1

Фонетична компетентність полягає в здатності правильно інтонувати та артикулювати власні думки й розуміти мовлення інших, спираючись на відповідні фонетичні знання й навички.

Електронна платформа є спеціалізованою інформаційно-телекомунікаційною системою, яка спрямована на підтримку реформ середньої освіти та забезпечення електронними підручниками і освітніми ресурсами. Сучасні освітні платформи є невід'ємною частиною інформаційно-комунікаційної системи, яка підтримує реформи середньої освіти. Вони забезпечують учасників навчального процесу електронними освітніми ресурсами, такими як е-підручники та сервіси, що сприяють розвитку електронного навчання і формуванню цифрових навичок учнів і педагогів у країні.

Мультимедійні засоби навчання — це сукупність апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачам взаємодіяти з комп'ютером через графіку, гіпертексти, звук, відео й анімацію. Мультимедійні системи забезпечують інтерактивний доступ до великих обсягів інформації та її відтворення.

Сучасний навчальний мультимедійний курс (НМК) містить текст, відео та аудіо. До складу курсу включено як електронні, так і друковані матеріали, а також аудіо- та відеодиски. Оскільки люди сприймають інформацію через різні сенсорні

канали (візуали, аудіали, кінестетики), різноманітність носіїв допомагає краще засвоїти матеріал.

Основою НМК є його інтерактивна частина, яку можна реалізувати тільки на комп'ютері. Вона включає електронний підручник, довідник, тренажери (комп'ютерні моделі, конструктори), практикуми та комп'ютерну тестуючу систему.

Пробне навчання спрямоване на покращення та реформування освітнього процесу і є безперервним циклом, під час якого дослідник ділиться знаннями з учасниками навчального процесу. Його основними перевагами є простота реалізації та легкість збору й аналізу результатів.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Вміння і навички у процесі оволодіння фонетичною компетентністю

Фонетична навичка визначається як «автоматизована репродуктивна чи рецептивна дію, котра забезпечує коректне інтонаційне та звукове оформлення власного мовлення, а також адекватне сприймання інтонаційного та звукового оформлення мовлення інших» [2, с.590].

Фонетичні навички поділяються на ритміко-інтонаційні (відповідальність за правильне ритмічне та інтонаційне оформлення мовлення) та слухо-вимовні (здатність правильно вимовляти звуки у мовному потоці й розпізнавати їх під час аудіювання) [40].

Фонетичні вміння охоплюють здатність розрізняти літери й звуки, відрізняти дзвінки звуки від глухих, приголосні від голосних, визначати явище палаталізації, читати транскрипцію, правильно інтонувати словосполучення та речення, а також визначати місце наголосу у слові та синтагмі [32].

До видів фонетичних навичок належать:

- **Слухо-вимовні навички**, які забезпечують правильну вимову фонем і їх сприйняття під час мовлення.
- **Інтонаційні навички**, що відповідають за правильне інтонаційне оформлення власного мовлення та розуміння інтонації інших людей.
- **Рецептивні фонетичні навички**, які автоматично сприймають фонemi та інтонами під час мовлення.
- **Репродуктивні фонетичні навички**, що автоматизують відтворення фонем і інтоном на базі правильної артикуляції [22].

Всі фонетичні навички, як і лексичні чи граматичні, повинні характеризуватися автоматизованістю, гнучкістю та стійкістю й формуються поступово. Процес їх становлення включає ознайомлення зі звуками, тренування їх вимови, а потім використання у мовленні.

«Фонетичними навичками передбачаються як автоматизована рецепція звуків (так званий «фонематичний слух») й інтоном (за аналогією із фонематичним – «інтонаційний слух»), так й репродукція останніх – інтонування й артикуляція» [5].

Формування фонетичних навичок має важливе значення не лише для правильного мовлення, але й для розуміння, адже слухач спирається на вже відомі йому звукові образи. Під час навчання вимови англійських фонем необхідно дотримуватись поступового підходу: від простіших до складніших звуків. Фонема англійської мови поділяються на подібні, близькі та далекі ряди залежно від їхньої схожості з фонемами рідної мови [3].

Фонема подібного ряду схожі на звуки рідної мови й не потребують окремої роботи, а фонема близького ряду мають деякі відмінності в артикуляції, що вимагає акцентування уваги на цих нюансах. Фонема далекого ряду відрізняються найбільше й потребують детального пояснення артикуляційного укладу. Учні мають здатність до імітації, що використовується при введенні та тренуванні нових звуків.

Таким чином, етап формування фонетичної бази є одним із найважливіших у процесі вивчення англійської мови, оскільки без сформованої фонетичної компетентності неможливе успішне засвоєння інших мовних компетентностей.

2.2. Труднощі формування фонетичної компетентності в учнів середньої школи

У процесі спостереження за процесом формування фонетичної компетентності учнів середньої школи нами були виявлені найчастіші фонетичні помилки, що і зумовило визначення основних фонетичних труднощів учнів. Ми

прийшли до висновків, що передача англійських звуків для них видається складною і потребує більше практичних зусиль для їх усунення, оскільки фонологічні системи англійської та української мов різні.

Фонема подібного ряду хоч і не є повністю тотожними звукам рідної мови, проте за артикуляційними характеристиками відрізняються незначно. Фонема близького ряду мають багато спільного з фонемами рідної мови, але в окремих аспектах артикуляції можуть суттєво відрізнятися. В українській мові фонема далекого ряду взагалі не мають аналогів.

Наведемо деякі приклади:

- англійську [w] змінено на українську /в/: *window, wind, were, wh-words, etc;*
- англійську [ð] змінено на українську /з/ : *this >/zis/, though >/zou/, there > /zer/, etc;*
- англійську [θ] змінено на українську /ц/ : *Thank you > /senk ju/, thick > /sik/, through > /sru/, etc;*
- англійську [r] змінено на українську /р/ : *river, right, ruler, etc;*

Крім того, існують звуки, які викликають фонологічні помилки через інтерференцію не лише між звуками української та англійської мов, а й між схожими звуками англійської мови. Ці звуки вимагають багато роботи, пояснень і тривалої практики, у їхньому випадку це [w] і [v]: *west vs vest, wet vs vet, wade vs vade, whale vs veil, etc.*

Іншим звуком, який становив труднощі, був [h], оскільки англійський звук є придихальним.

Також учні плутали англійський /g/ (особливо у слові «go») з українським /г/ - голуб, гра.

У процесі навчання англійської мови необхідно враховувати такі різні характеристики фонем, хоча звуки подібного ряду можна презентувати в мовлення учнів без особливого тренування.

Додатковими поширеними помилками виявилися:

- послаблення диференціації у вимові довгих і коротких голосних (a:/ a – park /pa:k/ як /pak/, o: /o – board /bo:d/ як /bod/bot/, i:/ I – please /pli:z/ як /pliz/plis/, dark /da:k/ як duck /dak/);
- чіткість у вимові дифтонгів: how /hau/ як /hav/;
- спотворення артикуляції приголосних (див. приклади вище);
- помилки в наголосі ;
- неправильний ритм та інтонація, особливо в питальних реченнях, коли спеціальні (Wh-) питання вимовлялися з висхідною інтонацією, а загальні (Yes/No) зі спадною.

2.3. Аналіз змісту підручника О. Д. Карп'юк «Англійська мова 6 клас» на наявність вправ для формування фонетичної компетентності

Одним із посібників, за котрим вивчають англійську мову учні 6 класів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), і, зокрема, на базі практики, є підручник О. Д. Карп'юк «Англійська мова 6 клас», виданий в 2014 році у місті Тернопіль видавництвом «Астон» (ми використовували перевидання 2023 р.).

Давайте детальніше розглянемо, як у підручнику О. Д. Карп'юк «Англійська мова 6 клас» побудовані вправи для формування фонетичної компетентності та яку роль відіграють вправи на імітацію.

1. Зміст вправ на імітацію

Ці вправи спрямовані на формування фонетичних навичок, таких як вимова окремих звуків, інтонація, наголошення слів та правильне вживання мелодики мовлення. Зазвичай вправи включають роботу з аудіозаписами, які виконують носії мови, або підготовлені диктори. Учні мають можливість слухати зразки правильної вимови та відтворювати їх за допомогою різних технік.

Види вправ на імітацію у підручнику, що аналізується:

1. **Послухай і повтори** – учні прослуховують фрази або речення й одразу повторюють за диктором. Ця вправа допомагає учням фокусуватися на вимові окремих звуків, інтонаційних моделях, наголосах у словах і

реченнях. Часто це відбувається в кілька етапів: спочатку учні слухають повільну вимову, а потім намагаються повторити її в нормальному темпі.

2. **Послухай і скажи** – учні повинні не тільки прослухати й повторити текст,

2 Listen to the dialogue and say if the statements below are true or false.

- 1 The girl is looking for a pair of shoes.
- 2 There is a jeans section in the shop.
- 3 The cashier has found a pair of jeans.
- 4 The girl has a large size.
- 5 There are no fitting rooms in the shop.
- 6 The first pair of jeans is too big for the girl.
- 7 There isn't a smaller size of the jeans.
- 8 The jeans cost 20 pounds without a discount.
- 9 The girl wants to pay for the jeans in cash.
- 10 The cashier gives the girl a receipt and some change.

а й побудувати власні фрази на основі прослуханого матеріалу.

Наприклад, після прослуховування діалогу учень має відповісти на питання або побудувати власний діалог, що дозволяє відпрацювати вимову в реальному контексті спілкування.

3. **Послухай і проспівай** – пісні є ефективним способом запам'ятовування та відтворення англійських слів і фраз. Спів сприяє більш природній вимові через ритмічність і мелодику. Пісні також допомагають учням краще запам'ятовувати нові слова і фрази завдяки повторенню та музичному контексту, що активує асоціативну пам'ять.

1 Listen to the rap and fill in the missing words.

2 Listen and sing along to the rap.

4. **Послухай і прочитай** – після прослуховування тексту учні читають його вголос. Це дозволяє звіряти написане зі звуковими зразками, що вчить розуміти, як вимова відрізняється від написання (наприклад, поєднання звуків, скорочення тощо). Крім того, ця вправа допомагає практикувати інтонацію і правильне наголошення в процесі читання.

1 a) Listen and read the talk. Guess the meaning of the phrases in bold.

Susan: We need some **wheat flour**.

Emma: How much flour?

Susan: 1 cup of flour. We also need half a cup of rice flour.

Emma: Rice flour? Never heard of it. Do we need any sugar?

Susan: Yes, half a cup of brown sugar.

Emma: Eggs?

Susan: No, we don't need any eggs, but we need some butter. Can you pass me some butter, please?

2. Інструментарій для розвитку фонетичних навичок

У підручнику використовуються різні графічні елементи, які полегшують засвоєння фонетичних явищ:

- **Знаки транскрипції** – застосовуються для того, щоб допомогти учням правильно вимовляти нові слова. Транскрипційні позначки дозволяють учням візуально сприймати звук та відтворювати його відповідно до фонетичних правил.
- **Інтонаційні схеми та наголоси** – спеціальні маркери підкреслюють, на яких словах або частинах речення потрібно робити наголос, які мелодичні зразки повинні бути використані.

WORDS FOR YOU

cash [kæʃ]
 change [tʃeɪndʒ]
 credit card
 ['kredit kɑ:d]
 discount ['diskaʊnt]
 medium ['mi:diəm]
 receipt [ri'si:t]
 section ['sekʃn]
 to cost [kɒst]
 to fit [fɪt]

- to pay in cash
- to pay by credit card

b) Listen to his talk with Mum and say, as in the example.

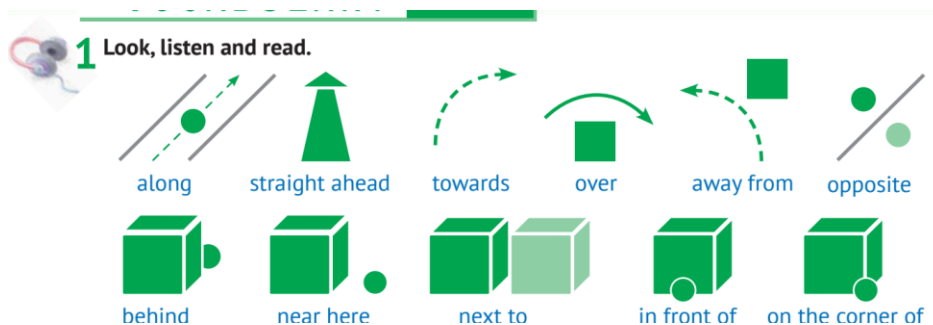
John has already been to London, but he hasn't been to Vienna yet.

c) Listen again. Then ask and answer, using the word combinations and the example below.

Has he sent any postcards? Yes, he has. He has sent a postcard from every city.

send postcards, see cities, buy souvenirs, be to London, spend money, take photographs

- **Кольорове виділення** – важливі граматичні та лексичні одиниці виділені кольорами, що допомагає учням зосередитися на них під час вправ.

3. Роль тестових завдань у фонетичній підготовці

Тестові завдання, представлені в підручнику, відіграють важливу роль у контролі та закріпленні фонетичних навичок. Учні можуть виконувати завдання на:

- **Ідентифікацію правильного звуку** – наприклад, прослуховування певного слова і вибір відповідного варіанту з декількох пропозицій.

2 a) Listen and repeat. Say what all the irregular verbs below have in common.
Bought, thought, caught, brought, fought.

- **Диференціацію звуків** – учні повинні розрізняти звуки, які схожі, але мають різну артикуляцію або значення.

1 Read and pronounce correctly.

[ɪd]	[t]	[d]
visited	watched	played
waited	cooked	studied
collected	practised	listened
acted	talked	cleaned
created	finished	enjoyed

4. Фонетичний курс та аудіоматеріали

Підручник О. Д. Карп'юк містить аудіокурс, який розроблений з урахуванням вікових особливостей учнів 6 класу. Він складається з тематичних аудіоматеріалів, які охоплюють широке коло тем: подорожі, сім'я та друзі, кафе і магазини, школа тощо. Тематичний вибір сприяє розвитку лексики та граматичних структур у поєднанні з фонетичними навичками. Регулярне прослуховування та повторення допомагає учням покращити сприйняття на слух і вимову, закріплюючи почуті зразки.

5. Комунікативні вправи та їх вплив на фонетику

Кожен урок підручника включає комунікативні завдання, які спрямовані на відпрацювання вивчених звуків, слів і фраз у природному контексті спілкування. Після засвоєння нової лексики й граматики учні практикують діалоги, відповідають на питання, створюють свої репліки. Це допомагає закріплювати

2 Listen again. Then ask and answer in pairs.

- 1 What's the oldest royal residence, home of kings and queens?
- 2 What's the most famous bridge?
- 3 What's the largest square?
- 4 What's the most popular park?
- 5 What's the biggest museum called?
- 6 What's the name of the most famous bell?
- 7 What's the largest church called?
- 8 What can you see in the Tower of London?

правильну вимову в умовах активного мовленнєвого спілкування.

Таким чином, підручник О.

Д. Карп'юк «Англійська мова 6 клас» забезпечує комплексний підхід до формування

фонетичної компетентності учнів. Вправи на імітацію, аудіоматеріали, транскрипційні позначки, а також комунікативні завдання сприяють розвитку вмінь правильної вимови, інтонації та наголосу, що є важливою складовою успішного опанування англійської мови.

Проведемо аналіз вказаного посібника на наявність вправ для формування фонетичної компетентності в учнів 6 класу на уроках англійської мови.

Найбільш поширеними в підручнику О. Карп'юк «Англійська мова» є вправи на імітацію (див скріншоти вище) listen and repeat the words/poem/read the text (article)/sing a song (rap) (p. 12, 14, 17, 19, 42, 44, 45, 47, 53, 55, 63, 67, 69, 76, 78, 82, 83, 85, 94, 95, 101, 103, 111, 112, 113, 117, 118, 119, 123, 136, 138).

Вправ на диференціацію у даному підручнику лише 2 (p. 47, 81).

Вправи на впізнання й ідентифікацію включають такі варіанти завдань:

- 1) listen to the rap/song and complete it with the missing words (p. 10);
- 2) listen, read and choose the true sentences / a, b, c (p. 26, 32, 82, 100, 101, 141);
- 3) listen and answer the questions (p. 22, 35, 100, 117, 119, 121, 136);
- 4) listen and put the interview in the correct order (p. 50, 101);
- 5) listen and do the matching (p. 57, 60);
- 6) listen and say true/false (p.66, 136).

Зобразимо графічно співвідношення кількості вправ кожного типу в підручнику О. Карпюк для 6-го класу на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Співвідношення кількості вправ на розвиток фонетичної компетентності в підручнику «Англійська мова. 6 клас» автора О. Карп'юк

За даними рис. 2.1, можемо зробити висновок, що найбільш поширеними в аналізованому підручнику є вправи на імітацію (66%), в той час як вправ на ідентифікацію виявилось вдвічі менше (33%), а на диференціацію – лише 3%.

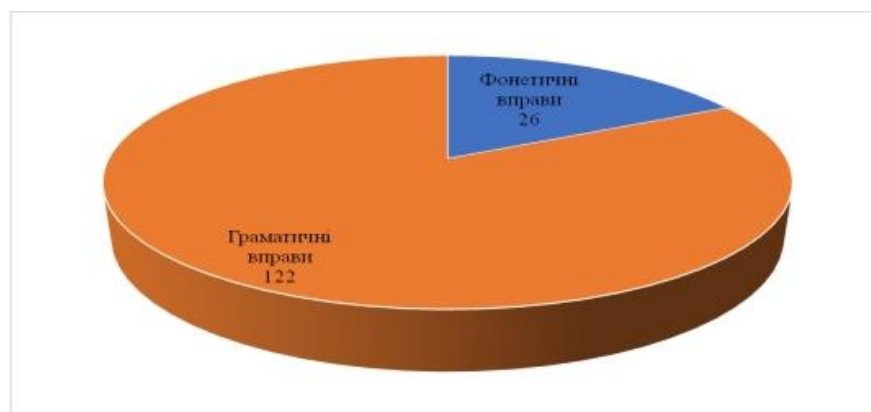

Рис. 2.2. Співвідношення кількості вправ на формування фонетичної і граматичної компетентності в підручнику «Англійська мова. 6 клас» автора О. Карпюк

Додатково відзначимо, що, не дивлячись на різноманітні фонетичні вправи на імітацію та впізнання, формуванню фонетичної компетентності в

аналізованому підручнику О. Карпюк приділено все ж недостатньо уваги, про що свідчить кількість фонетичних і граматичних вправ у підручнику, зображена на рисунку 2.2.

Отже, хоча і зазначений посібник формує комунікативну компетентність учнів на належному для цього щабля рівні, проте, значним його недоліком виступає недостатня увага формуванню фонетичної компетентності.

2.4. Особливості освітньої онлайн-платформи MyEnglishLab та мультимедійного онлайн курсу *High Note 1*

Оскільки під час практики та проведення експерименту у школі ми будемо працювати з мультимедійним підручником *High Note 1* мовного рівня A2, оснащеним онлайн-платформою *MyEnglishLab*, ми вирішили описати особливості їх побудови та функціонування.

«*MyEnglishLab* – це інтерактивна онлайн-платформа для вчителів та учнів, що дозволяє виконувати домашні завдання курсу будь-де та будь-коли. Програма автоматично перевіряє виконані вправи, виставляє оцінки, моніторить прогрес учнів та дозволяє тримати з ними зв'язок за допомогою вбудованого месенджера» [66]. Вона обслуговує підручники серії *Focus 1-5, High Note 1-5, Roadmap, Now I Know 1-5* від видавництва Pearson.

«*High Note 1*» автора Боба Гастінгса (2020 р. видання) — це справді сучасний та надихаючий курс, призначений для школярів, які прагнуть досягти високих результатів у вивченні англійської мови. Курс спрямований не лише на покращення мовних навичок, а й на розвиток особистості учня, формування його життєвих цінностей та цілей.

Основні переваги та характеристики курсу *High Note*:

1. *Жива лексика XXI століття.* Лексика курсу є актуальною та відображає сучасну англійську мову, що використовується в реальних життєвих ситуаціях. Це дозволяє учням спілкуватися англійською природно, не

відчуваючи розриву між підручничковою мовою і реальною мовленнєвою практикою.

2. *Ефективний розвиток ключових мовних навичок.* *High Note* приділяє увагу розвитку всіх чотирьох мовних навичок: аудіювання, читання, говоріння та письма. Стратегії, запропоновані в курсі, допомагають учням поліпшувати розуміння англійської на слух, збагачувати словниковий запас, вдосконалювати навички побудови текстів і впевнено висловлювати свої думки в різних контекстах.
3. *Автентичні тексти та критичне мислення.* Курс пропонує змістовні тексти, які ґрунтуються на реальних життєвих ситуаціях і викликах. Це допомагає учням не лише вивчати англійську мову, але й розвивати критичне мислення, вміння аналізувати проблеми, приймати рішення та формувати власну думку.
4. *Гнучкість та адаптивність структури підручника.* Структура курсу є досить гнучкою, що дозволяє вчителям адаптувати матеріал під рівень та темп конкретної групи учнів. Це особливо важливо для того, щоб кожен учень міг опанувати матеріал на своєму рівні й отримати максимально ефективні знання.
5. *CULTURE SPOT та LITERATURE SPOT.* Ці розділи забезпечують міжпредметні зв'язки, допомагаючи учням знайомитися з культурою англomовних країн і літературою. Це робить навчання не тільки корисним, а й захоплюючим, оскільки учні відкривають для себе нові культурні аспекти й літературні твори, що розширюють їх світогляд.
6. *Поглиблена підготовка до іспитів.* *High Note* надає учням відмінну базу для підготовки до важливих мовних іспитів, таких як міжнародні тести, ДПА та НМТ. Завдяки чіткій структурі уроків та спеціальним вправам, учні отримують необхідні навички для успішної здачі цих іспитів.

Важливі аспекти курсу:

- *Мовні навички та життєві вміння:* *High Note* допомагає учням розвивати не тільки мовну компетентність, але й важливі для XXI століття життєві

навички, такі як співпраця, критичне мислення, креативність і вміння вирішувати проблеми.

- *Особистісний розвиток: Теми*, що порушуються в курсі, сприяють самоідентифікації учнів, допомагають їм ставити амбітні цілі та працювати над їх досягненням. Учні отримують корисні знання не тільки з мови, а й з питань, що допомагають розвивати їх як особистостей.

Цей курс є ідеальним вибором для тих, хто прагне не лише вивчити англійську мову, але й підготуватися до життя в сучасному світі з високими вимогами до комунікативних та інтелектуальних здібностей.

- *Завдання для підготовки до іспитів*. Окремо варто зазначити завдання, спрямовані на підготовку до дитячих іспитів, таких як *PTE Young Learners*, *Cambridge English*, *Key English Test (KET)*. Ці вправи допомагають учням розвинути навички, необхідні для успішного складання мовних іспитів, які відкривають можливості для подальшого навчання та кар'єри.

Методика 3Ms (motivation, memory, meaning), яку використовує платформа та курс, є дуже ефективним підходом до навчання, особливо для підлітків, які потребують постійного зацікавлення та мотивації у процесі вивчення англійської мови. Основними компонентами методики 3Ms є

Motivation (мотивація). Теми, що охоплюються, є актуальними та цікавими для підлітків, вони підштовхують до активної участі у вивченні мови. Використання сучасних засобів, таких як відеоматеріали від BBC, робить курс автентичним і близьким до реального життя, що підвищує мотивацію учнів до вивчення мови.

Memory (пам'ять). Курс також спрямований на покращення запам'ятовування інформації через регулярне повторення матеріалу в різних формах і типах вправ. Це підкріплюється використанням таких елементів, як *English banks* – комплекти вправ та текстів, що допомагають повторювати й закріплювати вивчений матеріал. Постійне повернення до раніше вивчених тем допомагає учням краще засвоювати нові знання і зберігати їх у довготривалій пам'яті.

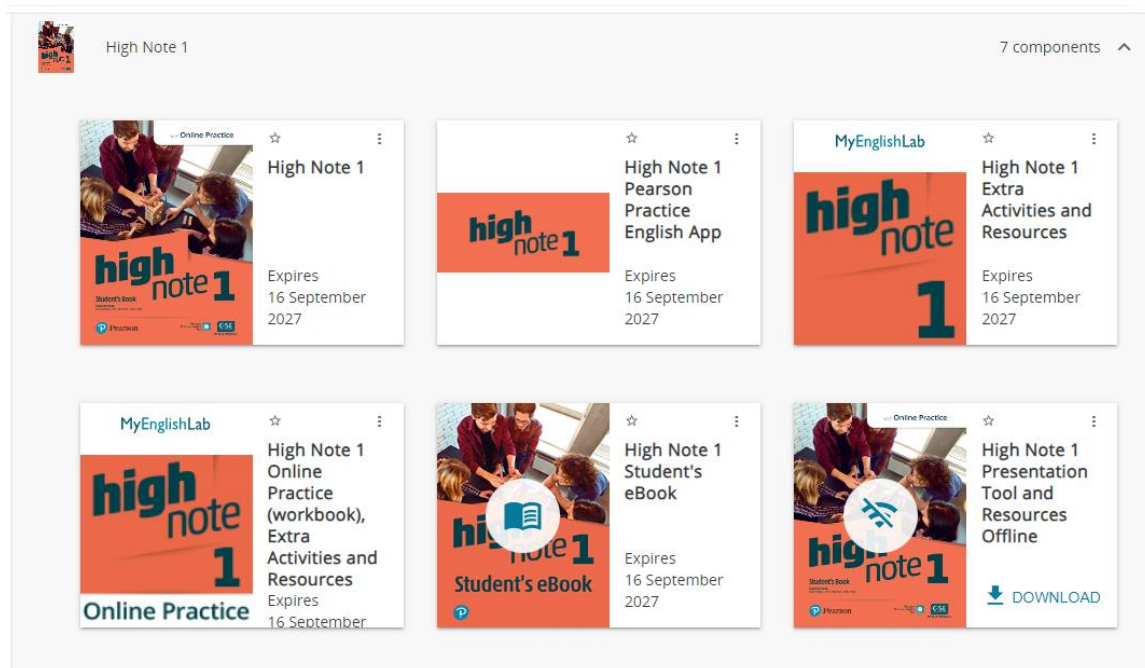
Meaning (значення) Вивчення матеріалу в курсі підкреслює важливість осмисленого навчання. Зміст курсу не просто зосереджений на механічному вивченні граматики чи лексики, але й на їхньому практичному застосуванні. Учні бачать значення та користь отриманих знань у реальних життєвих ситуаціях. Це не тільки сприяє кращому запам'ятовуванню, а й дозволяє розуміти, як застосовувати вивчене у повсякденному житті.

Інші важливі переваги курсу: Автентичність матеріалів: Включення відеосупроводу від BBC забезпечує доступ до реальних мовних зразків. Учні мають можливість чути і вчитися на основі живої мови, що допомагає їм розвивати навички аудіювання та сприйняття мовлення. *Додаткові цифрові ресурси:* Курс також включає різноманітні цифрові інструменти для контролю та самоперевірки, які дозволяють учням тренуватися у різних видах діяльності, таких як грамика, лексика, читання і прослуховування. Ці ресурси дають можливість учням працювати самостійно та відстежувати свій прогрес. *English banks:* Це корисний інструмент, що включає додаткові вправи та тексти, які допомагають систематизувати і закріплювати вивчений матеріал.

Таким чином, курс є не лише корисним для підготовки до іспитів, а й мотивуючим, осмисленим і ефективним завдяки своїй структурі та сучасним підходам до навчання. Учні отримують можливість розвивати мовні та життєві навички одночасно, що робить цей курс багатофункціональним і привабливим для учнів середньої школи.

Нижче наведено скріншот вигляду онлайн-платформи MyEnglishLab для підручника, що використовується.

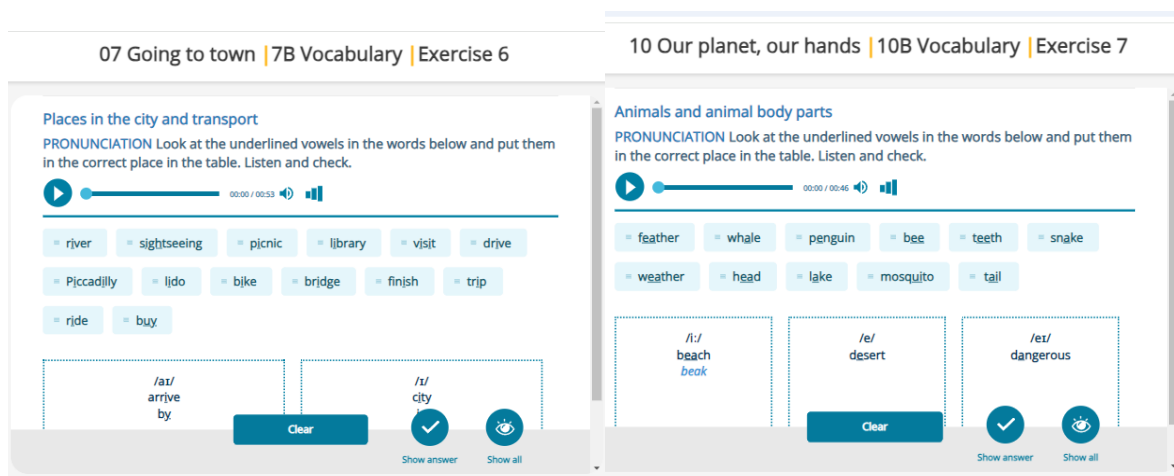
Бачимо, що ця платформа надає доступ до електронної книги для учня, додатку з практичними вправами, додаткових вправ та ресурсів, робочої книги для учня (Workbook) онлайн із можливістю контролю прогрес кожного учня у процесі виконання певної вправи, а також додаткових презентаційних ресурсів, доступних для скачування.

Проте ця онлайн-платформа не є позбавлена і певних недоліків. Так, до прикладу, інтерфейс вправ є досить одноманітним, переважно чорно-білим. До того ж, підхід до оцінювання вправ на платформі виявився певним чином упередженим, оскільки враховується єдиний варіант їх виконання за наявності множинних правильних відповідей.

Однак, не дивлячись на наявні несуттєві недоліки, онлайн-платформа MyEnglishLab є сучасною розробкою, що дозволяє ефективно працювати з підручниками Pearson, зокрема *High Note 1*, у викладанні англійської мови.

Для проведення експерименту ми обрали розділи, дотичні за темою до підручника О. Карпюк, а саме 07 – Going to Town, 09 – Fit and Healthy, 10 – Our Planet, Our Hands. Розглянемо наявні в них фонетичні вправи та порівняємо за класифікацією зі шкільним підручником.

09 Fit and healthy | 9C Vocabulary | Exercise 5

Body

PRONUNCIATION Listen and mark the words below with /ɪ/ or /i:/. Can you think of any other words you know in English with these sounds?

 00:00 / 00:19

fit feet finger knee teeth wrist

/ɪ/ ✓

/i:/ ✓

Виявилося, що найбільше вирізняє цей підручник наявність вправ на диференціацію звуків у кожній темі, отже на 10 тем – 10 вправ на диференціацію:

Також велику увагу приділено саме не імітації (лише 5 вправ), а впізнаванню та ідентифікації (24 вправи), як от : послухай і перевір, посліхай і вибери правильну відповідь, послухай і співстав, наприклад:

07 Going to town | 7C Listening | Exercise 2

Listen to announcements 1–5. Match them with the places below. There is one extra place.

 00:00 / 03:22

= a coach = a museum = a supermarket = a theatre

= a train station = an underground station

1
2
3
4

Show answer Show all

Вправи на імітацію представлені переважно аудіозаписами текстів на початку теми, а також до списку слів у кінці теми для повторення перед контрольною роботою, наприклад у темі 07 *Going To Town*:

Word List

07

7A GRAMMAR AND VOCABULARY

5.43

at the seaside /ət ðə 'si:saɪd/

book a ticket /bʊk ə 'tɪkt/

do (some) sightseeing /du: (səm) 'saɪt,si:ɪŋ/

get a summer job /get ə ,sʌmə 'dʒɒb/

go away (v) /gəʊ ə'weɪ/

go to an open-air theatre/a lido/a party/the cinema/the beach/the park /gəʊ tə ən ,əʊpən ,eə 'θiətə/ə 'li:ðəʊ/ə 'pɑ:ti/ðə 'sɪnəmə/ ðə 'bi:tʃ/ðə 'pɑ:k/

have a picnic/a barbecue/a party /hæv ə 'pɪknɪk/ə 'bɑ:bɪkjʊz/ə 'pɑ:ti/

have a takeaway /hæv ə 'teɪkəweɪ/

have coffee/a meal /hæv 'kɒfi/ə 'mi:l/

motorway (n) /'məʊtəweɪ/

museum (n) /'mju:ziəm/

on board /ɒn 'bɔ:d/

park (n) /pɑ:k/

park (v) /pɑ:k/

post office (n) /'pəʊst ɒfɪs/

quay (n) /ki:/

restaurant (n) /'restərɒnt/

ride a bike/a moped/a motorbike /raɪd ə 'baɪk/ə 'məʊpəd/ə 'məʊtəbaɪk/

see an exhibition /si: ən ,eksə'biʃən/

shopping centre (n) /'ʃɒpɪŋ ,sentə/

sports centre (n) /'spɔ:ts ,sentə/

square (n) /skweə/

7D GRAMMAR 5.46

aerial tram (n) /ˌeəriəl 'træm/

art tour (n) /'ɑ:t tuə/

fly (v) /flaɪ/

hotel reception (n) /həʊ,tel rɪ'sepʃən/

island (n) /'aɪlənd/

tour guide (n) /'tuə gaɪd/

tourist sight (n) /'tuərist saɪt/

7E SPEAKING 5.47

ask for/give directions /ɑ:sk fə/ ,gɪv daɪə'rekʃənz/

road (n) /rəʊd/

tell sb the way /tel ,sʌmbədi ðə 'weɪ/

Узагальнимо кількісне співвідношення типів вправ у мультимедійному підручнику *High Note 1*:

Рис. 2.3. Співвідношення кількості вправ на розвиток фонетичної компетентності в підручнику High Note 1

Таким чином, підсумовуючи типи вправ в обраних нами уроках мультимедійного підручника, може стверджувати, що фокус у навчанні вимови є протилежним до підручника О. Карпюк з англійської мови для 6-го класу, в якому переважають вправи на імітацію, а найменше представлено завдань на диференціацію звуків, оскільки *High Note 1* концентрується на впізнанні й ідентифікації.

Висновки до розділу 2

Етап формування фонетичної бази є одним із найважливіших у процесі вивчення англійської мови, оскільки без сформованої фонетичної компетентності неможливе успішне засвоєння інших мовних компетентностей.

Фонетична навичка визначається як «автоматизована репродуктивна чи рецептивна дію, котра забезпечує коректне інтонаційне та звукове оформлення власного мовлення, а також адекватне сприймання інтонаційного та звукового оформлення мовлення інших» і поділяються на ритміко-інтонаційні (відповідальність за правильне ритмічне та інтонаційне оформлення мовлення) та слухо-вимовні (здатність правильно вимовляти звуки у мовному потоці й розпізнавати їх під час аудіювання).

Фонетичні вміння охоплюють здатність розрізняти літери й звуки, відрізняти дзвінки звуки від глухих, приголосні від голосних, визначати явище палаталізації, читати транскрипцію, правильно інтонувати словосполучення та речення, а також визначати місце наголосу у слові та синтагмі.

У процесі спостереження за процесом формування фонетичної компетентності учнів середньої школи нами були виявлені найчастіші фонетичні помилки, що і зумовило визначення основних фонетичних труднощів учнів. Ми прийшли до висновків, що передача англійських звуків для них видається складною і потребує більше практичних зусиль для їх усунення, оскільки фонологічні системи англійської та української мов різні.

Фонеми подібного ряду хоч і не є повністю тотожними звукам рідної мови, проте за артикуляційними характеристиками відрізняються незначно. Фонеми близького ряду мають багато спільного з фонемами рідної мови, але в окремих аспектах артикуляції можуть суттєво відрізнятися. В українській мові фонеми далекого ряду взагалі не мають аналогів.

Поширеними помилками виявилися: послаблення диференціації у вимові довгих і коротких голосних; чіткість у вимові дифтонгів; спотворення артикуляції приголосних; помилки в наголосі; неправильний ритм та інтонація.

Проаналізувавши підручник «Англійська мова. 6 клас» автора О. Карп'юк, можемо зробити висновок, що найбільш поширеними в аналізованому підручнику є вправи на імітацію (66%), в той час як вправ на ідентифікацію виявилось вдвічі менше (33%), а на диференціацію – лише 2%.

MyEnglishLab – це інтерактивна онлайн-платформа для вчителів та учнів, що дозволяє виконувати домашні завдання курсу будь-де та будь-коли. Програма автоматично перевіряє виконані вправи, виставляє оцінки, моніторить прогрес учнів та дозволяє тримати з ними зв'язок за допомогою вбудованого месенджера.

Мультимедійний курс *High Note 1* цієї платформи є не лише корисним для підготовки до іспитів, а й мотивуючим, осмисленим і ефективним завдяки своїй структурі та сучасним підходам до навчання. Учні отримують можливість розвивати мовні та життєві навички одночасно, що робить цей курс багатофункціональним і привабливим для учнів середньої школи.

Підсумовуючи типи вправ в обраних нами уроках мультимедійного підручника, може стверджувати, що фокус і навчанні вимови є протилежним до підручника О. Карп'юк з англійської мови для 6-го класу, в якому переважають вправи на імітацію, а найменше представлено завдань на диференціацію звуків, оскільки *High Note 1* концентрується навпаки на впізнанні й ідентифікації.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

3.1. Констатувальний етап організації пробного навчання

Базою дослідження послужив ліцей №22, в дослідженні взяли участь 25 учнів 6-Б класу, 13 дівчат і 12 хлопчиків, середній вік учасників експерименту становив 12 років.

Пробне навчання тривало з лютого 2024 року по травень 2024 року і складалося із трьох етапів: констатувального, формувального і контрольного.

Метою констатувального етапу пробного навчання було окреслення рівня сформованості англійської фонетичної компетентності в дітей середнього шкільного віку (6 клас).

Контроль сформованості фонетичної компетентності здійснюється при виконанні мовних вправ в аудіюванні, говорінні та читанні вголос.

В ході даного етапу перед нами було визначено наступні завдання:

- провести підбір діагностичних вправ для визначення рівня сформованості фонетичних навичок англійської в учнів середньої школи;
- окреслити рівні сформованості фонетичних навичок англійської мови в дітей середнього шкільного віку;
- зробити якісний і кількісний аналіз отриманих даних.

Залежно від якості виконання завдань нами було виокремлено чотири рівні сформованості фонетичних навичок англійської мови:

1–3 бали – початковий рівень – учні не осилили виконання завдань, не написали відповіді;

4–6 балів – середній рівень – учні осилили виконання завдань, проте було зроблено дуже багато помилок;

7–9 балів – достатній рівень – учні зробили небагато помилок;

10–12 балів – високий рівень – учні не зробили помилок.

За кожне правильно виконане завдання учень отримував ‘1 бал. Отже, максимальна кількість балів, яку можуть отримати школярі за виконання всіх вправ складає 12 балів.

Зазначені вправи (див. дод.), аудіо та друковані вправи взяті нами з ресурсу *Listening Skills for TEFL and ESL* на сайті www.onestopenglish.com, дали змогу констатувати рівень сформованості фонетичної компетентності із англійської в учнів середньої школи до здійснення пробного навчання.

Кількісні дані обстеження рівня сформованості фонетичних навичок англійської мови в учнів середньої школи наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Результати дослідження сформованості фонетичної компетентності з англійської мови учнів середньої школи на констатуючому етапі

Рівні	Кількість учнів	Частка учнів, %
початковий	5	20,0%
низький	8	32,0%
достатній	8	32,0%
високий	4	16,0%
Всього	25	100%

Графічно результати показані на рис. 3.1.

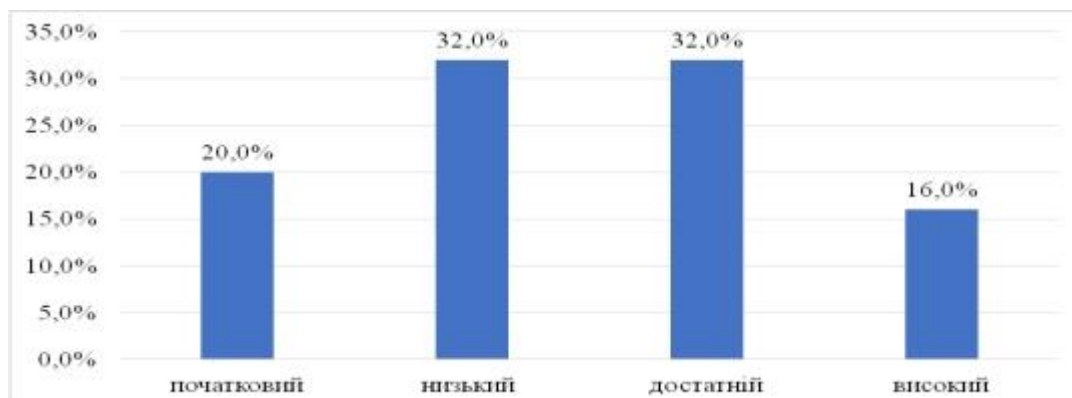

Рис 3.1. Рівні сформованості фонетичної компетентності з англійської мови в учнів середньої школи на констатуючому етапі

Таким чином, можемо підсумувати, що більшість учнів середньої школи володіють низьким (32,0%) та достатнім (32,0%) рівнем сформованості фонетичних навичок англійської мови й тільки 16,0% опитаних школярів мають високий рівень. Більша частина учнів припускаються великої кількості помилок. Можемо дійти висновку, що фонетичні навички учнів є недостатньо сформованими.

3.2 Формувальний етап організації пробного навчання

Одержані результати обґрунтовують потребу подальшого дослідження із формування фонетичної компетентності з англійської мови в учнів середньої школи, для чого потрібно розробити комплекс вправ, направлених на вдосконалення і розвиток необхідних фонетичних навичок, і залучити їх до навчального процесу. Метою формувального етапу стало застосування в ході уроків англійської мови вправ із використанням освітньої онлайн-платформи та мультимедійного підручника, направлених на формування фонетичної компетентності.

Пробне навчання ставило собі за мету підвищити рівень фонетичної компетентності учнів 6 класу. Перевірка ефективності запропонованих вправ вимагала здійснення контрольної діагностики. З даною метою знову було здійснено комплексну діагностику шляхом вправ, які застосовуються в ході констатуючого етапу пробного навчання.

Провівши початковий контроль знань, ми перейшли до проведення формувального етапу пробного навчання. Оскільки метою нашого дослідження було формування англомовної фонетичної компетентності учнів 6 класу на основі платформи MyEnglishLab, вони повинні були працювати за наступним алгоритмом:

- 1) учні закріплюють знання про звучання відомих і нових слів із певної теми, отримані на занятті, слухаючи аудіо з мультимедійного підручника, які допоможуть їм краще розрізняти живу мову на слух;

07 Going to town | 7C Listening | Exercise 2

Listen to announcements 1–5. Match them with the places below. There is one extra place.

00:00 / 03:22

☐ a coach
 ☐ a museum
 ☐ a supermarket
 ☐ a theatre
☐ a train station
☐ an underground station

1
 2
 3
 4

Clear Show answer Show all

2) наступним кроком учнів для подальшого закріплення матеріалу стає виконання вправ на платформі, за допомогою яких вони мають можливість попрактикуватися.

07 Going to town | 7C Listening | Exercise 5

Pronunciation

Click on one word with the /æ/ sound and one word with the /eɪ/ sound in each of these sentences. Listen and repeat.

00:00 / 00:43

1 Hi *Sam*, I'm going to be a bit *late*.

2 Hi Max, it's a shame you aren't here.

3 I met an old schoolmate so I sat with her.

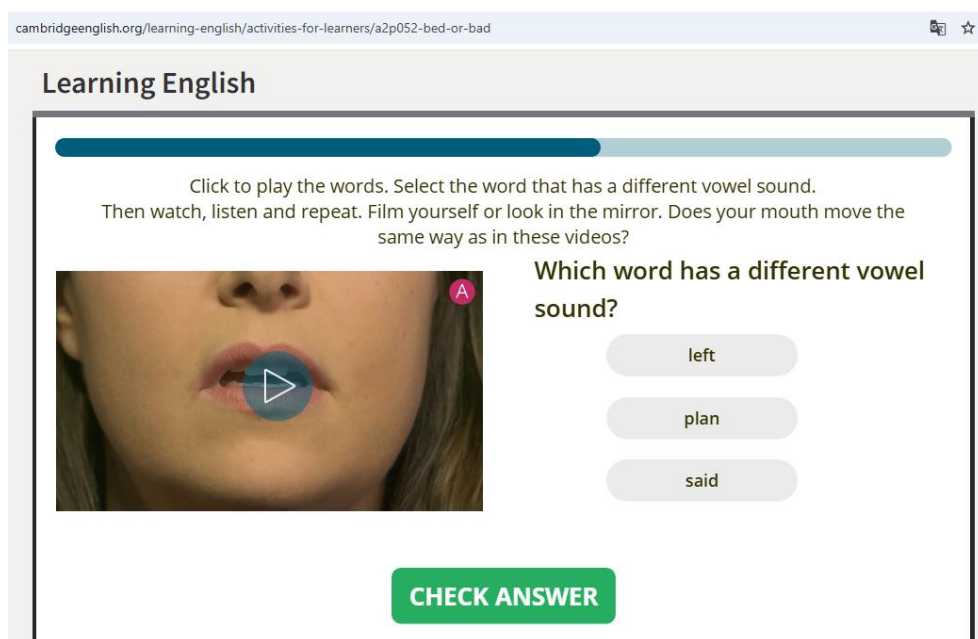
4 I'm drinking a can of cola and eating a cake.

Attachments Clear Show answer Show all

У запропонованих на платформі MyEnglishLab вправах учні повинні були вибрати правильну відповідь з декількох запропонованих, розставити подані слова у колонки відповідно до звуку, що вивчався, правильно вибрати почуте слово, дати відповіді на відкриті питання.

Оскільки учні не мали індивідуального доступу до матеріалів платформи вдома, ми приділяли їм час у класі, активно поєднуючи 2 підручники – класичний та мультимедійний.

Наприкінці навчального року у травні місяці учні пройшли вихідний контроль із використання матеріалів на розпізнання та ідентифікацію, наявних на сайті *Cambridge English. English Language Assessment*. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for-learners/?skill=pronunciation>

Отже, на формувальному етапі надано матеріали для класної роботи на платформі MyEnglishLab та проведено вихідний контроль отриманих знань.

У наступному пункті ми проаналізуємо результати пробного навчання, які продемонструють ефективність методики формування фонетичної компетентності учнів 6 класу у процесі виконання вправ на вищезазначеній платформі.

3.3 Контрольний етап організації пробного навчання

На завершальному етапі пробного навчання проведемо порівняння результатів вхідного та вихідного контролю та зробимо висновки про результативність використання мультимедійного підручника High Note 1 на

платформі MyEnglishLab в процесі навчання фонетики учнів 6 класу середньої школи з метою формування та удосконалення їх граматичних навичок.

Після завершення формувального етапу ми перейшли до контрольної стадії. Метою цього етапу було виявлення ефективності використання освітньої платформи та мультимедійного підручника в процесі розвитку фонетичної компетентності. Після проведення циклу уроків учні виконували завдання контрольного зрізу, метою якого було виявити рівень сформованості фонетичної компетентності та порівняти одержані результати. Як і для початкового зрізу, критерії оцінювання формувались на кількості правильних відповідей:

1–3 бали – початковий рівень – учні не осилили виконанням завдань;

4–6 балів – середній рівень – учні осилили виконання завдань, проте зробили багато помилок;

7–9 балів – достатній рівень – учні зробили небагато помилок;

10–12 балів – високий рівень – учні не зробили помилок

Відзначимо, що під час контрольного етапу пробного навчання суттєво збільшилась кількість учнів, котрі проявили наполегливість у виконанні завдань, оскільки тепер вони стали для них більш зрозумілими. Також у ході контрольного етапу дослідження було виявлено, що учні використовували отримані знання, навички та вміння в практичній діяльності та робили правильні висновки.

Динаміка рівнів сформованості фонетичних навичок англійської мови в учнів середньої школи представлена в табл. 2.2.

Таблиця 3.2

Динаміка сформованості фонетичної компетентності з англійської мови в учнів середньої школи на контрольному етапі

Рівні	Констатувальний етап		Контрольний етап		Відхилення	
	Кількість учнів	Частка учнів, %	Кількість учнів	Частка учнів, %	абсолютне, учнів	відносне, %
початковий	5	20,0%	2	8,0%	-3	-12,0%
низький	8	32,0%	4	16,0%	-4	-16,0%
достатній	8	32,0%	10	40,0%	+2	8,0%
високий	4	16,0%	9	36,0%	+5	20,0%

Відповідно до даних табл. 3.2 можемо побачити, що в ході контрольного етапу відбулися наступні зміни, так, наприклад, на достатньому рівні кількість учнів збільшилася із 32,% до 40% (на 8,0%). Кількість школярів на високому рівні зросла із 16% до 32,0% (вдвічі), а на низькому та початковому рівні – знизилась відповідно на 4,0 та 3,0%. Одержані результати доводять позитивний вплив формуючого етапу пробного навчання на динаміку рівня сформованості фонетичних навичок англійської мови. Наочно така динаміка наведена на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Динаміка сформованості фонетичної компетентності з англійської мови в учнів середньої школи на контрольному етапі

Отже, у межах контрольного етапу пробного навчання були проаналізовані результати здійсненої роботи, в тому числі нами було порівняно динаміку рівнів сформованості фонетичних навичок англійської мови в учнів середньої школи до проведення формувального етапу та після. Одержані результати дозволяють стверджувати, що наявна позитивна динаміка. Зі всього вище вказаного можемо зробити висновок, що розвиток фонетичних навичок, а відповідно й формування фонетичної компетентності, в учнів середньої школи на уроках англійської буде здійснюватися більш ефективно, якщо використовувати різні види сучасних технологій, як от сучасні освітні онлайн-платформи та мультимедійні підручники.

Висновки до розділу 3

На констатувальному етапі проведення пробного навчання було виявлено, що більшість учнів середньої школи володіють низьким (32,0%) та достатнім (32,0%) рівнем сформованості фонетичних навичок англійської мови й тільки 16,0% опитаних школярів мають високий рівень. Більша частина учнів припускаються великої кількості помилок, отже, фонетичні навички учнів є недостатньо сформованими.

На формувальному етапі надано додаткові матеріали для класної роботи на платформі MyEnglishLab та проведено вихідний контроль отриманих знань.

У ході контрольного етапу відбулися наступні позитивні зміни: на достатньому рівні кількість учнів збільшилася з 32,% до 40% (на 8,0%). Кількість школярів на високому рівні зросла із 16% до 32,0% (вдвічі), а на низькому та початковому рівні – знизилась відповідно на 4,0 та 3,0%. Одержані результати довели позитивний вплив формуючого етапу пробного навчання на динаміку рівня сформованості фонетичних навичок англійської мови.

ВИСНОВКИ

У межах наукового пошуку було обґрунтовано теоретичні засади формування англомовної фонетичної компетентності на уроках англійської мови в учнів середньої школи, визначено фонетичні труднощі учнів середньої школи, виявлено методичні особливості формування англомовної фонетичної компетентності, запропоновано використання мультимедійного підручника на освітній онлайн-платформі для формування англомовної фонетичної компетентності учнів середньої школи.

Проведене дослідження дає підстави для таких висновків:

1. Фонетична компетентність полягає в здатності правильно інтонувати та артикулювати власні думки й розуміти мовлення інших, спираючись на відповідні фонетичні знання й навички.

2. Електронна платформа є спеціалізованою інформаційно-телекомунікаційною системою, яка спрямована на підтримку реформ середньої освіти та забезпечення електронними підручниками і освітніми ресурсами. Сучасні освітні платформи є невід'ємною частиною інформаційно-комунікаційної системи, яка підтримує реформи середньої освіти. Вони забезпечують учасників навчального процесу електронними освітніми ресурсами, такими як е-підручники та сервіси, що сприяють розвитку електронного навчання і формуванню цифрових навичок учнів і педагогів у країні.

3. Мультимедійні засоби навчання — це сукупність апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачам взаємодіяти з комп'ютером через графіку, гіпертексти, звук, відео й анімацію. Мультимедійні системи забезпечують інтерактивний доступ до великих обсягів інформації та її відтворення. Сучасний навчальний мультимедійний курс (НМК) містить текст, відео та аудіо. До складу курсу включено як електронні, так і друковані матеріали, а також аудіо- та відеодиски. Оскільки люди сприймають інформацію через різні сенсорні канали

(візуали, аудіали, кінестетики), різноманітність носіїв допомагає краще засвоїти матеріал. Основою НМК є його інтерактивна частина, яку можна реалізувати тільки на комп'ютері. Вона включає електронний підручник, довідник, тренажери (комп'ютерні моделі, конструктори), практикуми та комп'ютерну тестуючу систему.

Пробне навчання спрямоване на покращення та реформування освітнього процесу і є безперервним циклом, під час якого дослідник ділиться знаннями з учасниками навчального процесу. Його основними перевагами є простота реалізації та легкість збору й аналізу результатів.

4. Етап формування фонетичної бази є одним із найважливіших у процесі вивчення англійської мови, оскільки без сформованої фонетичної компетентності неможливе успішне засвоєння інших мовних компетентностей. *Фонетична навичка* визначається як «автоматизована репродуктивна чи рецептивна дію, котра забезпечує коректне інтонаційне та звукове оформлення власного мовлення, а також адекватне сприймання інтонаційного та звукового оформлення мовлення інших» і поділяються на ритміко-інтонаційні (відповідальність за правильне ритмічне та інтонаційне оформлення мовлення) та слухо-вимовні (здатність правильно вимовляти звуки у мовному потоці й розпізнавати їх під час аудіювання). *Фонетичні вміння* охоплюють здатність розрізняти літери й звуки, відрізняти дзвінки звуки від глухих, приголосні від голосних, визначати явище палаталізації, читати транскрипцію, правильно інтонувати словосполучення та речення, а також визначати місце наголосу у слові та синтагмі.

5. У процесі спостереження за процесом формування фонетичної компетентності учнів середньої школи нами були виявлені найчастіші фонетичні помилки, що і зумовило визначення основних фонетичних труднощів учнів. Ми прийшли до висновків, що передача англійських звуків для них видається складною і потребує більше практичних зусиль для їх усунення, оскільки фонологічні системи англійської та української мов різні. Фонеми подібного ряду хоч і не є повністю тотожними звукам рідної мови, проте за артикуляційними характеристиками відрізняються незначно. Фонеми близького ряду мають багато

спільного з фонемами рідної мови, але в окремих аспектах артикуляції можуть суттєво відрізнятися. В українській мові фонема далекого ряду взагалі не мають аналогів. Поширеними помилками виявилися: послаблення диференціації у вимові довгих і коротких голосних; чіткість у вимові дифтонгів; спотворення артикуляції приголосних; помилки в наголосі; неправильний ритм та інтонація.

6. Проаналізувавши підручник «Англійська мова. 6 клас» автора О. Карп'юк, можемо зробити висновок, що найбільш поширеними в аналізованому підручнику є вправи на імітацію (66%), в той час як вправ на ідентифікацію виявилось вдвічі менше (33%), а на диференціацію – лише 2%.

7. *MyEnglishLab* – це інтерактивна онлайн-платформа для вчителів та учнів, що дозволяє виконувати домашні завдання курсу будь-де та будь-коли. Програма автоматично перевіряє виконані вправи, виставляє оцінки, моніторить прогрес учнів та дозволяє тримати з ними зв'язок за допомогою вбудованого месенджера.

Мультимедійний курс *High Note 1* цієї платформи є не лише корисним для підготовки до іспитів, а й мотивуючим, осмисленим і ефективним завдяки своїй структурі та сучасним підходам до навчання. Учні отримують можливість розвивати мовні та життєві навички одночасно, що робить цей курс багатофункціональним і привабливим для учнів середньої школи.

Підсумовуючи типи вправ в обраних нами уроках мультимедійного підручника, може стверджувати, що фокус і навчанні вимови є протилежним до підручника О. Карп'юк з англійської мови для 6-го класу, в якому переважають вправи на імітацію, а найменше представлено завдань на диференціацію звуків, оскільки *High Note 1* концентрується навпаки на впізнанні й ідентифікації.

8. На констатувальному етапі проведення пробного навчання було виявлено, що більшість учнів середньої школи володіють низьким (32,0%) та достатнім (32,0%) рівнем сформованості фонетичних навичок англійської мови й тільки 16,0% опитаних школярів мають високий рівень. Більша частина учнів припускаються великої кількості помилок, отже, фонетичні навички учнів є недостатньо сформованими.

На формувальному етапі надано додаткові матеріали для класної роботи на платформі MyEnglishLab та проведено вихідний контроль отриманих знань.

У ході контрольного етапу відбулися наступні позитивні зміни: на достатньому рівні кількість учнів збільшилася з 32,% до 40% (на 8,0%). Кількість школярів на високому рівні зросла із 16% до 32,0% (вдвічі), а на низькому та початковому рівні – знизилась відповідно на 4,0 та 3,0%. Одержані результати довели позитивний вплив формуючого етапу пробного навчання на динаміку рівня сформованості фонетичних навичок англійської мови.

Перспективами подальших наукових досліджень є розробка практичних матеріалів для формування англомовної фонетичної компетентності на уроках англійської мови в учнів середньої школи та консолідація зусиль з розробки методів боротьби з фонетичними труднощами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балюк В.П., Спірякова С.В. (Ред.), Токміленко О.В., Чорней О.В. (2018). Дистанційне навчання: досвід, становлення та розвиток: бібліографічний показник (2001-2017 рр.). *Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Бібліотека імені М. А. Жовтобрюха.*
2. Бігич О. Б., Борисенко Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних та лінгвістичних університетів. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Бориско Н. Ф. Методика формування іншомовної фонетичної компетентності. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія та практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / під ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. С. 195-215.
4. Використання цифрових технологій у процесі змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти: метод. рекомендації. / Коваленко В. В., Мар'єнко М. В., Сухіх А. С. / За ред. М. В. Мар'єнко, А. С. Сухіх. Київ : ІТЗН НАПН України, 2021. 87 с.
5. Войналович Л. П., Андрушко Т. В. Особливості формування фонетичної компетентності на уроках іноземної мови в початковій школі. *Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції.* 2020. С. 102-107. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31486/1/%D0%92%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%2C%20%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE%2C%202020.pdf>_(дата звернення: 20.01.2024)
6. Герцовська Н. О., Мартин Н. В., Білак М. В. Використання скоромовок як складової формування фонетичної компетенції на різних етапах вивчення англійської мови. Міжнародний науковий журнал «*Освіта і наука*» / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.); заст. гол. ред.: Jerzy Piwowski; В.В. Гоблик.

- Мукачево-Ченстохова: РВВ МДУ; Гуманістично-природничий університет ім. Яна Длugoша в місті Ченстохові, 2019. Вип. 2(27), Ч.1. С. 83-86.
7. Головань М. М. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. 2008. №3. С. 23-31.
 8. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології: навч. посіб. для студентів за напрямом підготовки «Транспортні технології». Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 222 с.
 9. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ і слухачів ін-тів післядипломної пед. освіти. Вінниця: ООО “Планер”, 2005. 366 с.
 10. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності. URL: <http://www.osvita.org.ua/articles/30.html>. (дата звернення: 06.05.2024)
 11. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності : методичні рекомендації / за ред. І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 198 с.
 12. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
 13. Дудик Н., Зевченко Т. Фонетична компетентність як важлива складова іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови. Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії». Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. С. 113-115. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/conferences/2019/m02/maket_2019.pdf#page=113 (дата звернення: 20.11.2023)
 14. Дюлічева Ю.Ю. Упровадження хмарних технологій в освіту: Проблеми та перспективи. *Інформаційні технології в освіті*. Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського. 2013. № 14. С. 58-64.
 15. Заболотна М. І. Методика навчання аудіювання англomовних публіцистичних текстів старшокласників в умовах профільного навчання: дис. ... канд. пед.

- наук: 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. Київ, 2015. 254 с.
- 16.Заторська Л. В. Використанням інтернет сервісу You tube у процесі формування фонетичних навичок учнів 5 класів. *Мова, освіта, наука в контексті міжкультурної комунікації: матеріали І Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 11 грудня 2020 р.) / За ред. Задорожної І. П. Тернопіль: ТНПУ, 2020. С. 55-56. URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/konferencii/2020/mova_osvita_nauka_2020.pdf (дата звернення: 11.03.2024)
 - 17.Карпа І. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення англомовної компетенції студентів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2016. Вип. 16. С. 322 – 327.
 - 18.Колесник О.С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови: навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. 226 с.
 - 19.Компанець Н. М. Компетентність при вивченні англійської мови для студентів-реабілітологів. *Psychology and pedagogy as sciences for the development of the cultural potential of modern society: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 221–245.
 - 20.Кондратьєва О. М. Застосування лінгвокраїнознавчого підходу у процесі вивчення іноземної мови в контексті полікультурного освітнього середовища: дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2017. 265 с.
 - 21.Кравець Х. А. Формування лінгвокраїнознавчої компетентності в учнів 9-х класів на уроках англійської мови. *Сучасні перспективи розвитку науки (частина 2): матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ 4-5 грудня 2021 р.)*. Київ: МЦРiД, 2021. С. 73-74.
 - 22.Кравчук О. М. Формування фонетико-орфоепічної компетенції в майбутніх учителів-словесників. *Актуальные научные исследования в современном мире: XXI Междунар. научн. конф., 26-27 января 2017 г., Переяслав-Хмельницкий. Сб. научных трудов. ПереяславХмельницкий, 2017. Вып. 1*

- (21), ч. 6 С. 108–113. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1944/1/Kravchook.pdf> (дата звернення: 05.12.2023)
- 23.Крюкова Є. С., Павлович А. В. Використання сучасних технологій у вивченні іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 62. С. 54–58.
- 24.Ларіна Т. О. Фонетична зарядка на уроках англ. мови. На урок. 2018. URL: <https://naurok.com.ua/fonetichna-zaryadka-na-urokah-angl-movi-13038.html> (дата звернення: 20.11.2023)
- 25.Лисак Г. Особливості формування англомовної фонетичної компетенції студентів ЗВО. VII Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з питань методики викладання іноземної мови: «*Іноземні мови в контексті сучасного розвитку природничих та гуманітарних наук: міждисциплінарний підхід*»: 22 березня 2021 р.: Збірник матеріалів конференції / М-во освіти та науки України; Одеський нац. університет імені І. І. Мечникова. Одеса: 2021. С. 44-47. URL: http://lingvo.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/%D0%A1%D0%91%D0%9E%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_2021_FINAL.pdf (дата звернення: 20.01.2024)
- 26.Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти : монографія / відп. за вип. М.М.Сідун, Т.К.Полонська. Мукачево: МДУ, 2018. 342 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/710790/1/Monograph_Mukachevo.pdf (дата звернення: 07.06.2024)
- 27.Любива В. В. До проблеми формування іншомовної фонетичної компетентності у дітей дошкільного віку. Збірник наукових праць «*Вісник післядипломної освіти*». Серія «Педагогічні науки». 2021. Вип. 15(44). DOI [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-15\(44\)-179-192](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-15(44)-179-192) (дата звернення: 08.10.2023)

- 28.Марущак О. М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності. Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». 2016. № 11. С. 97–108.
- 29.Матюхова Ю. Д. Ефективність використання скоромовок при вивченні іноземної мови як засіб до вдосконалення фонетичних навичок на прикладі французької та англійської мов. Матеріали наукової конференції (2019-2020 рр.). Секція «Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов і перекладу». ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. С. 173-175. URL: <https://jpvvs.donnu.edu.ua/article/view/10322>
- 30.Методика викладання англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І. В. Умань: Візаві, 2018. 165 с.
- 31.Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Під ред. С.Ю. Ніколаєвої, О.Б. Бігич, Н.О. Бражник. Київ: Ленвіт, 1999. 320 с.
- 32.Михайлова О. С., Бортник В. М. Формування основ фонологічної компетентності учнів початкової школи засобами усної народної творчості. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць*. 2019. URL: http://eprints.zu.edu.ua/30338/1/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%91%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf (дата звернення: 17.12.2023)
- 33.Моляка І. Англomовна фонетична компетентність як науково-методична проблема в освіті. *Наука і освіта* : наук.-практ. журнал. 2023. № 2. С. 48-53.
- 34.Мулик М. *Формування фонетичної компетентності в учнів загальноосвітньої школи з використанням інтернет-ресурсів*. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16–18 квітня 2024 року). Факультет іноземних мов. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 262 – 263.

35. Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навч.-метод. посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.
36. Нова українська школа: ключові компетентності. Український інститут розвитку освіти. 02.03.2020. URL: <https://uied.org.ua/nova-ukrayinska-shkola-klyuchovi-kompetentnosti/> (дата звернення: 20.01.2024)
37. Нова українська школа: ключові компетентності. *Український інститут розвитку освіти*. 2020. URL: <https://uied.org.ua/nova-ukrayinska-shkola-klyuchovi-kompetentnosti/>
38. Піроженко Ю. , Бурлаєнко Т. Використання мультимедійних технологій в освіті. *Науковий вісник УМО. Серія. Економіка та управління*. Випуск 5 (2018). С. 112 – 116.
39. Положення про Національну освітню електронну платформу. 2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0702-18> (дата звернення: 20.03.2023)
40. Полюк І. С. Особливості формування франкомовної фонологічної компетентності. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень: збірник матеріалів IV Круглого столу з міжнародною участю (23 квітня 2020 р.)*. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. С. 126–129.
41. Про затвердження Положення про дистанційне навчання (2013). Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 06.02.2024)
42. Професійна освіта: Словник: навч. пос. / Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; За ред. Н.Г. Николо. Київ: Вища школа, 2010. с. 149.
43. Ранюк О., Войталюк С. Формування фонетичної компетентності на заняттях з дисципліни «Сучасна польська мова». *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*. Сер. Педагогіка. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка 2021. № 1. С. 116–122.
44. Романенко Л. В. Використання мультимедійних технологій у вивченні англійської мови. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. Т 2. 2004. № 5. С . 40 – 45.

45. Січкаренко К. О. Розвиток цифрових освітніх платформ та поширення цифрових компетенцій в освіті. *Ефективна економіка*, 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6792> (дата звернення: 07.05.2024)
46. Сороко Н. В. (2019). Використання освітніх електронних платформ для організації STEAM-орієнтованого навчального середовища основної школи (зарубіжний досвід). *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (183), 155-158. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2019-1-183-155-158>.
47. Старостенко О. В. Формування іншомовної фонетичної компетенції студентів-філологів. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. *Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*: зб. наук. пр. / Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. Харків, 2010. Вип. 16. С. 224–232.
48. Стеченко К. М. Способи вдосконалення фонетичних навичок учнів 6 класів закладів загальної середньої освіти. *Мова, освіта, наука в контексті міжкультурної комунікації: матеріали I Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 11 грудня 2020 р.) / За ред. Задорожної І. П. Тернопіль: ТНПУ, 2020. С. 138-140. URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/konferencii/2020/mova_osvita_nauka_2020.pdf (дата звернення: 22.01.2024)
49. Стинська В., Ящишин З., Стинський В. Використання цифрових освітніх платформ у процесі підготовки майбутніх викладачів ЗВО. *Молодь і ринок*. №5-6 (191-192), 2021. С. 21 – 25.
50. Тернієвська Є. Й. Особливості формування англomовної фонетичної компетенції учнів початкової школи. *Проблеми сучасної філології: лінгвістика, літературознавство, лінгводидактика*: зб. наук. праць, присвячений 25-річчю кафедри філологічних дисциплін. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2016. Вип. 9. С. 109-113.
51. Удовиченко І.В. (Ред.). (2021). Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності: методичні рекомендації. НВВ КЗ СОППО.

52. Широков Д. Платформатизація освітнього процесу під час дистанційного та змішаного навчання в школі. *International scientific journal «Grail of Science»*. № 5. June, 2021. С. 247-253. 10.36074/grail-of-science.04.06.2021.047
53. Яковлєва І. Використання освітніх платформ в освітньому середовищі. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/619/592> (дата звернення: 07.03.2024)
54. Chu S. K. W., Reynolds R. B. Twenty-first century skills and global education roadmaps. 21st century skills development through inquiry-based learning: From theory to practice. Singapore: Springer Singapore. 2017. pp. 17–32.
55. Council of Europe (2020), Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr (дата звернення: 07.10.2024)
56. Dale E. Audio-Visual Methods in Teaching. The Drydan Press, 1998. 534 p.
57. Griffin P., Care E., Wilson M. Assessment and Teaching of 21st Century Skills: Methods and approach. Melbourne, Springer, 2017. 276 p.
58. Koshy V. Action research for improving educational practice: A step-by-step guide. London: Sage publications Ltd, 2010. 159 с.
59. Laar E. van, Deursen A.J. van, Dijk J.A. van, Haan J. de. The relation between 21st-century skills and digital skills: A systematic literature review. *Computers in human behavior*, 2017, vol. 72, pp. 577-588. DOI: <https://doi.org/10.1016/Zj.chb.2017.03.010>
60. Paniagua A., Istance D. Teachers as Designers of Learning Environments: The Importance of Innovative Pedagogies, Education Research and Innovation. Paris: OECD Publishing. 2018. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264085374-en>
61. Prensky M. Digital Natives, Digital Immigrants. *On the Horizon*. 2001. № 9(5). Pp. 1–6.
62. Saleem Mohd Nasim Effectiveness of Digital Technology Tools in Teaching Pronunciation. *Effectiveness of Digital Technology Tools in Teaching Pronunciation to Saudi EFL Learners*. 2022. URL:

https://www.researchgate.net/publication/364354590_Effectiveness_of_Digital_Technology_Tools_in_Teaching_Pronunciation_to_Saudi_EFL_Learners

- 63.Soliman N.A. Using E-Learning to Develop EFL Students' Language Skills and Activate Their Independent Learning. *Creative Education*, 2014. № 5. Pp. 752–757.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- 64.Карп'юк О. Д. Англійська мова: Підручник для 6-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (6-й рік навчання). Тернопіль: «Видавництво Астон», 2023. 160 с.: URL: https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/6_am_kar_ua_2014.pdf
- 65.*Cambridge English. English Language Assessment.* URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for-learners/?skill=pronunciation>
- 66.LBCBooks. URL: <https://lbcbooks.com.ua/dostup-do-platformy-myenglishlab>
- 67.Listening Skills for TEFL and ESL. URL: www.onestopenglish.com

ДОДАТКИ

Додаток А

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ АНГЛОМОВНОЇ ФОНЕТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ (за Council of Europe (2020), Common European
Framework of Reference for Languages)**

	Phonological control		
	Overall phonological control	Sound articulation	Prosodic features
A2	Pronunciation is generally clear enough to be understood, but conversational partners will need to ask for repetition from time to time. A strong influence from the other language(s) they speak on stress, rhythm and intonation may affect intelligibility, requiring collaboration from interlocutors. Nevertheless, pronunciation of familiar words is clear.	Pronunciation is generally intelligible when communicating in simple everyday situations, provided the interlocutor makes an effort to understand specific sounds. Systematic mispronunciation of phonemes does not hinder intelligibility, provided the interlocutor makes an effort to recognise and adjust to the influence of the speaker's language background on pronunciation.	Can use the prosodic features of everyday words and phrases intelligibly, in spite of a strong influence on stress, intonation and/or rhythm from the other language(s) they speak. Prosodic features (e.g. word stress) are adequate for familiar everyday words and simple utterances.
A1	Pronunciation of a very limited repertoire of learnt words and phrases can be understood with some effort by interlocutors used to dealing with speakers of the language group. Can reproduce correctly a limited range of sounds as well as stress for simple, familiar words and phrases.	Can reproduce sounds in the target language if carefully guided. Can articulate a limited number of sounds, so that speech is only intelligible if the interlocutor provides support (e.g. by repeating correctly and by eliciting repetition of new sounds).	Can use the prosodic features of a limited repertoire of simple words and phrases intelligibly, in spite of a very strong influence on stress, rhythm and/or intonation from the other language(s) they speak; their interlocutor needs to be collaborative.

Додаток Б

**ДІАГНОСТУЮЧІ ВПРАВИ НА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ
АНГЛОМОВНОЇ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ рівня А1-А2
(Starter)**

1. Listen and repeat these words. Each word begins with /s/.

secretary sandwich subway Sunday Saturday

2. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words.

Japanese Taiwanese Australian Canadian Korean

3. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word begins with /w/.

well-built waitress watch worker wallet

4. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word begins with /f/.

first four funny five fifteen

5. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. There are two different endings, -y and -een.

thirty thirteen fifty fifteen

forty fourteen sixty sixteen

6. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word contains the sound /th/.

brother father mother their they

7. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word contains the sound /ee/.

green jeans cheese tea these

8. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word contains the sound /ay/.

table plate train name day

9. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word ends in the sound /air/.

fair hair there chair where

10. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word begins with /b/.

bank book bus beard bag

11. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word begins with /sh/.

shopping short shelf shoes shirt

12. Practice your pronunciation. Listen and repeat these words. Each word begins with /bl/, /pl/, /gl/, or /cl/.

classes blue plate glasses play

Taken from Listening Skills for TEFL and ESL in www.onestopenglish.com

ДОДАТОК В

План уроку з використанням мультимедійного підручника High Note 1

GOING TO TOWN. LISTENING AND VOCABULARY

OVERVIEW

Duration: 45 minutes

Objectives:

- Can extract key factual information such as prices, times and dates from short, clear simple announcements
- Can identify key information (e.g. places, times) from short audio recordings, if spoken slowly and clearly.
- Can derive the probable meaning of a few unknown words from short, familiar contexts.
- Can write a simple text (e.g. an invitation to a party) containing key information, given a model.

Resources:

- High Note 1, SB: page 93; Word List page 99

English. Class 6. O.Karpiuk

- WARM-UP | 4–5 minutes

(T–S, S–S, S–T) Books closed. Put Ss into pairs. Give Ss one minute to think of places in a city where you can get on transport (train station, bus station, bus stop, underground station, airport, taxi rank, port, etc.). Elicit Ss' ideas and write them on the board.

Ask Ss What transport can you take at each place?

PRE-LISTENING | 4–5 minutes

(T–S, S–S, S–T) Exercise 1. Ask Ss to open their books. Look at the rubric with the class. Put Ss into pairs to discuss the questions. Allow two or three minutes. Ask Ss to share their ideas with the class. You could also refer the places on the board from the Warm-up stage if necessary.

WHILE-LISTENING | 8–10 minutes

1 (T–S, S–S, S–T) Exercise 2. Go through the places in the box and check Ss' understanding. Ask Ss to listen to the announcements and complete the exercise on their own. Then have Ss peer-check. Elicit correct answers from pairs. You could ask Ss to discuss with their partner any details they heard/understood in each announcement. Before Ss listen for specific information, you could ask them to share any information or details they heard the first time around and make notes.

Draw five columns on the board. Write these headings: names, numbers, times, places and information at the top of the columns.

Get Ss to write anything they heard or understood in the correct column. Ss can work individually and then peer-check. Allow three or four minutes. Play the recording again. Get Ss to tick the information they are sure about.

2 (T–S, S–S, S–T) Exercise 3. Ask Ss to read the questions. Ask Ss Which of these questions can you answer? Take answers. Then play the recording again. Ask Ss to choose the best answer. Allow two or three minutes for Ss to check with a partner. Ask for volunteers to give the correct answers.

3 (T–S, S–S, S–T) Exercise 4. Ask Ss to read the Active listening box and answer any questions they have about the information. Look at the rubric with the class. Play the recording. Have Ss do the exercise on their own and then peer-check. Check answers with the class.

POST-LISTENING | 7–8 minutes 1 (T–S, S–S, S–T)

Exercise 5. Read the example with the class. Ask Ss to read the sentences and guess the missing words in pairs. Allow two or three minutes. Then have Ss listen and check. Check answers with the class. 2 (T–S, S–S, S–T)

(T–S, S–S, S–T) Exercise 6. Ask Ss to read the words in the box. Have Ss stay in their pairs and do the exercise. Allow two or three minutes. Have Ss listen and check. **Ask Ss to practise the pronunciation in pairs. Drill pronunciation if necessary, chorally and individually. Ask Ss Can you think of other words that contain these sounds?** Get Ss to work in pairs, then share with the class.

WRAP-UP | 1–2 minutes (T–S, S–T) Refer Ss to the Can-do statement at the bottom of the page and encourage them to reflect on what they have learnt . Tell them to think about what they have found interesting, new, easy or challenging.

HOMEWORK Ask Ss to find information online about New York City. They should note down any facts/information they find interesting, to share with the class in the next lesson. You could also ask them to bring a few photos.

ДОДАТОК Г

ЗАВДАННЯ НА ВИХІДНИЙ КОНТРОЛЬ (Basic Pronunciation)

<https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for-learners>

Learning English

Click to play the words. Select the word that has a different vowel sound.
Then watch, listen and repeat. Film yourself or look in the mirror. Does your mouth move the same way as in these videos?

Which word has a different vowel sound?

head

had

check

CHECK ANSWER

Click to play the words. Select the word that has a different vowel sound.
Then watch, listen and repeat. Film yourself or look in the mirror. Does your mouth move the same way as in these videos?

Which word has a different vowel sound?

left

plan

said

CHECK ANSWER

Learning English

Click to play the words. Select the word that has a different vowel sound.
Then watch, listen and repeat. Film yourself or look in the mirror. Does your mouth move the same way as in these videos?

Which word has a different vowel sound?

dead

add

west

CHECK ANSWER

Learning English

Listen to the recording.

LISTEN

Which word do you hear?

sit

seat

CHECK ANSWER

Learning English

Sit or seat?

Now listen and repeat.

sit, seat

bin, bean

chip, cheap

ship, sheep

it, eat

his, he's

Click the CONTINUE button.

LISTEN

CONTINUE >

Learning English

Listen to the conversation again and fill in the missing words.

Tania: Simon, how are you?

Simon: Hi Tania. Nice to see you here. I'm okay. How about you?

Tania: I'm great - I've just found out that I passed my maths exam!

Simon: ! Congratulations. I find maths so difficult.
I'm not sure I'll ever pass my maths exam.Tania: , don't say that. How about we go to the
library now and I help you?Simon: , ! That would be
amazing.Tania: , let's go then.

LISTEN

CHECK ANSWERS